

**UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
HUSITSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA**

Diplomová práce

Muž jako oběť domácího násilí

Man as a victim of domestic violence

Vedoucí práce:

PhDr. Monika Nová Ph.D.

Autor:

Bc. Martina Hajná

Praha 2017

Poděkování

Touto cestou bych ráda poděkovala vedoucí práce PhDr. Monice Nové Ph.D. za její odborné vedení a mnoho cenných rad a podnětů. Dále děkuji všem respondentům, kteří semnou spolupracovali při rozhovorech a sociálním pracovnícím, které byly ochotny se výzkumu zúčastnit.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci zpracovala samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a dalších odborných zdrojů.

V Praze, 11. dubna 2017

.....
Bc. Martina Hajná

Anotace

Diplomová práce je zaměřena na muže, kteří se stali obětí domácího násilí. Teoretická část je rozdělena na čtyři kapitoly. První kapitola je věnována problematice domácího násilí. Druhá kapitola se týká mužů jako obětí domácího násilí. Třetí kapitola se zabývá sociální prací s obětí domácího násilí. Závěrečná tedy čtvrtá kapitola je zaměřena na pomoc osobám ohroženým domácím násilím.

V praktické části je proveden kvalitativní výzkum formou polostrukturovaných rozhovorů. Cílem empirické části je představit domácí násilí páchané na mužích na konkrétních případech, zachytit jejich životní příběh a současnou životní situaci, ale také pohled sociálních pracovníků na problematiku domácího násilí.

Annotation

Dissertation focuses on men who became victims of domestic violence. Theoretical part is separated into four chapters. First chapter is talking about problem of domestic violence in general. Second chapter is focused especially on men as victims of domestic violence. Third chapter is talking about social work and principles how to help and work with those victims of domestic violence. The last, fourth chapter is focused on how to help people who are threatened by domestic violence.

Practical part of my dissertation is based on a qualitative research, which consists of semi-structured interviews. The aim of the empirical part is to introduce domestic violence, where the victims are men, show the concrete examples, describe the story of their life and current life situation, but also how the social workers see the problems of domestic violence.

Klíčová slova

Domácí násilí, sociální služby, sociální práce, prevence, pomoc obětem, oběť, pachatel, ohrožené osoby, vykazání

Key words

Domestic violence, social services, social work, social worker, prevention, assistance to victims, victim, offender, endangered persons, report

Obsah

Úvod	8
Teoretická část	
1. Domácí násilí.....	10
1.1. Průběh domácího násilí	12
1.2. Znaky domácího násilí	13
1.3. Druhy a formy domácího násilí.....	15
1.3.1. Rizikové faktory domácího násilí	16
1.4. Důsledky domácího násilí na oběť	17
1.4.1. Důsledky fáze ovládnutí	19
1.5. Mýty o domácím násilí.....	20
1.6. Stalking a domácí násilí	21
1.7. Děti jako svědci domácího násilí	22
2. Muži jako oběť domácího násilí	24
2.1. Společnost a mužské oběti domácího násilí.....	25
2.2. Ženy jako násilné osoby.....	26
2.3. Role mužů v rámci domácího násilí.....	28
3. Práce s oběťmi domácího násilí.....	29
3.1. Systematická pomoc při řešení domácího násilí	31
3.2. Krizová intervence	32
3.3. Principy práce s obětí domácího násilí.....	34
4. Právní rámec domácího násilí v ČR.....	35
4.1. Možnosti pomoci osobám ohroženým domácím násilím.....	36
4.1.1. Institut vykázání	36
4.1.2. Intervenční centra	38
4.1.3. Azylové domy	39
4.2. Prevence proti domácímu násilí	42
Empirická část	
5. Metodika výzkumu	45
5.1. Cíle empirické části	45
5.2. Charakteristika zkoumaného sounoru	45
5.3. Použité metody a techniky	46
5.4. Výzkumné otázky pro rozhovory s respondenty.....	47

5.5. Výzkumné otázky k rozhovorům se sociálními pracovníci azylového domu...	47
6. Rozhovory	48
6.1. Rozhovory s respondenty	48
6.1.1. Milan	48
6.1.2. Pavel	52
6.1.3. Libor	55
6.2. Rozhovory se sociálními pracovníci azylového domu.....	60
6.2.1. Pracovnice Dana	60
6.2.2. Pracovnice Klára	62
6.2.3. Pracovnice Zdena	64
7. Interpretace výsledků	66
7.1. Interpretace výsledků rozhovorů s respondenty	66
7.2. Interpretace výsledků rozhovorů se sociálními pracovníci azylového domu..	74
8. Diskuse	
Závěr	
Literatura	
Summary	
Přílohy	

Seznam příloh:

Příloha A – informovaný souhlas pro rozhovor s respondenty

Příloha B – informovaný souhlas pro rozhovor se sociálními pracovníci

Seznam tabulek:

Tabulka 1. Odlišnosti domácího násilí str. 26

Tabulka 2. Obecné zásady při jednání s obětí domácího násilí str. 29

Tabulka 3. Chyby při jednání s obětí str. 29

Seznam obrázků:

Obrázek 1. Cyklus domácího násilí str. 12

Obrázek 2. Duluthský model agresivity a násilí str. 15

Úvod

Motivem ke vzniku této diplomové práce, jejíž název zní „*Muž jako oběť domácího násilí*“, byla praxe v azylovém domě pro matky s dětmi v rámci bakalářského studia. Zde jsem měla možnost se setkat s muži, kteří zažili domácí násilí a z důvodů péče o dítě se stali klienty azylového domu. To bylo poprvé, kdy jsem začala uvažovat nad problematikou mužů, kteří se stali obětí domácího násilí. Do té doby jsem za oběť domácího násilí považovala spíše ženy, děti a seniory.

Cílem empirické části je představit domácí násilí páchané na mužích na konkrétních případech. Jedná se o kvalitativní výzkum formou polostrukturovaných rozhovorů, z kterých poté vypracuji výstupy. Jelikož cílem mé práce je zachytit životní příběh mužů, ale také jejich současnou životní situaci, zvolila jsem si jako metodu analýzy kvalitativních dat narativní přístup. Cílem rozhovoru se sociálními pracovníci je zjistit jejich pohled na problematiku domácího násilí. V jaké sociální skupině se dle nich odehrává domácí násilí, jaké nejčastější důvody vedou k tomuto násilí, jak se oběti násilí snaží situaci řešit, kdo zpravidla bývá pachatelem domácího násilí, zda ony samy mají zkušenosti s muži v roli oběti domácího násilí, jaké nejčastější důvody vedou oběť k vyhledání pomoci, jaký typ domácího násilí volí ženy, do jaké míry jsou ženy jako pachatelky domácího násilí ochotny spolupracovat při řešení situace, v čem je dle sociálních pracovníků rozdíl v roli oběti muž – žena v rámci domácího násilí.

Domácí násilí bylo ve společnosti odjakživa, jen se o něm nemluvalo. Oficiální postoj společnosti k domácímu násilí prošel dlouhým a komplikovaným vývojem. Společností byl tento druh násilí zprvu považován za utajenou věc, v níž se pozorovatel zvenčí jen těžko orientoval. Specifika domácího násilí jsou zejména v tom, že se odehrává mezi nejbližšími členy žijící ve společné domácnosti, v soukromí a za zavřenými dveřmi. Právě tato blízkost mezi aktéry domácího násilí, tedy obětí a pachatelem je považována za největší nebezpečí. Jelikož oběť bývá zpravidla materiálně a psychicky závislá na pachateli, bývá těžší uskutečnění odchodu ze vztahu. Ale ne jen materiální a psychická závislost brání v odchodu, důležitou roli zde zaujímá i strach o život a zdraví dětí po opuštění násilného partnera.

Na tuto problematiku se zaměřuje čím dál větší pozornost v posledních desetiletích. V České republice se o domácím násilí mluví po roce 1989, kdy došlo ke změnám ve společnosti a kdy organizace působící v oblasti sociálního poradenství zaznamenaly zvýšený počet klientů, kterých se problém domácího násilí týkal. V této době vznikala řada neziskových organizací zabývajících se systematicky obětmi domácího násilí. Trvalo dlouhá léta, nežli došlo k legislativním opatřením a ke změně pohledu společnosti na závažnost

domácího násilí. Právě společnost považovala dříve za oběti domácích násilí pouze ženy, ale v současné době se kromě žen obětí domácích násilí stávají děti, senioři, zdravotně postižení ale také muži.

Diplomová práce je rozdělena do dvou částí, tedy na teoretickou a empirickou část. Teoretická část se dělí na čtyři kapitoly. Pozornost věnuji problematice domácích násilí, mužům jako obětem domácích násilí, popisují sociální práci s obětí domácích násilí. V závěru se zaměřuji na možnosti pomoci osobám ohroženým domácími násilím.

Rodina byla a bude považována za první a nejdůležitější sociální skupinu, ve které jsme členy. Právě zde dochází k fyzickému, psychickému a sociálnímu uspokojování našich potřeb. Je zde také poskytováno zázemí potřebné k seberealizaci, kromě toho je také zdrojem zkušeností a osvojujeme si dle ní vzory chování. V rodině také dochází k formování našeho Já a identity v průběhu vývoje.

Dříve byl za pachatele domácích násilí brán v úvahu pouze muž, kterého považovala společnost za nenormálního, duševně nemocného. Pravdou je, že pachateli domácích násilí jsou i jedinci, kteří jsou ve svém okolí pokládáni za úspěšné, se vzděláním i bez něj, společensky uznávané osoby, bez ohledu na věk či pohlaví. Proto nemůže být obraz pachatele jednoznačně popsán.

Domácí násilí je spojeno s řadou mýtů, většina společnosti nechápe, proč oběť násilnou osobu neopustí, někteří jedinci se domnívají, že se toto násilí odehrává jen v sociálně slabších rodinách a jako oběť považují pouze ženy. Realita je ovšem jiná, domácí násilí není závislé na prostředí a pachatelem a obětí může být v dnešní době kdokoliv. Dlouhá léta se nevěřilo tomu, že by muž mohl být obětí domácích násilí, stále přetrvává důraz na ženu v roli oběti, ale začíná být více zřejmé, že i muži se touto obětí mohou stát.

Teoretická část

1. Domácí násilí

Matoušek¹ definuje domácí násilí jako „*násilné chování mezi dospělými členy existující domácnosti nebo mezi osobami, které mají společné děti. Je motivováno buď vynucováním něčeho jinak nedosažitelného, nebo může být odplatou, a to u na někom jiném, než byl ten, kdo způsobil křivdu. V obou případech je důsledkem frustrace násilníka*“.

K pojmu domácí násilí existuje bezpočet definic, v německy mluvících zemích používají termín *násilí v rodině a v domácnosti*, což je bráno jako násilí nejen mezi partnery, ale také násilí, které je uplatňováno na dětech vůči rodičům a naopak, také násilím mezi sourozenci. Pro východní Evropu se užívanějším termínem stalo *násilí v rodině*, které vymezuje podobně široké spektrum vztahů jako německý termín.²

Dle Bednářové stojí na jedné straně v domácím násilí bezvýhradná moc, na straně druhé absolutní bezmoc. Jeden partner vlastní pomyslné právo ve všem rozhodovat, zatímco druhý se musí podřídit. Osoba, která je objektem násilí, kvůli sociální izolaci, psychickému tlaku, materiální závislosti a jiným faktorům, začíná postupem času věřit, že ten druhý je lepší a silnější.³

Obecně lze říci, že domácí násilí má kořeny: v charakteru společnosti, ve kterém je tabuizováno nebo tolerováno, v intimním vztahu, kde se projevuje nespokojenost, negativní hodnocení partnerova chování, nevyrovnané rozložení sil, konfliktní životní styl, ale také nízká sebedůvěra, dále v širších rodinných vazbách, ve kterých dochází k přenosu či k transgeneračnímu napodobování, v násilné osobě, která má „dvojitou tvář“, v sociální situaci charakterizovanou finanční tísň.⁴

Vyšší pravděpodobnost výskytu domácího násilí je ve vztahu, který chce jeden z partnerů udržet jako výlučný a uzavřený. Ve vztahu s obětí pak pachatel uplatňuje nárok na kontrolu s kým a kdy se partner/ka stýká.⁵

Nejvíce incidentů domácího násilí probíhá na úrovni partnerských vztahů, proto je také někdy popisováno jako násilí mezi partnery. Ale tato hranice partnerského násilí je často

---

¹ (Matoušek, Oldřich. 2008. *Slovník sociální práce*. Praha. str. 50)

² (Bednářová, Zdeňka, a další. 2006. *Domácí násilí. Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám* str. 6)

³ (Bednářová, Zdeňka, a další. 2006. *Domácí násilí. Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám* str. 15)

⁴ (Králičková, Zdeňka, a další. 2011. *Právo proti domácímu násilí*. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, str 7)

⁵ (Matoušek, Oldřich, Kodymová, Pavla a Koláčková, Jana. 2010. *Sociální práce v praxi*. str. 227)

překračována a obětí domácího násilí se stávají i ostatní osoby sdílející společnou domácnost bez ohledu na to, zda jsou nebo nejsou spojeny příbuzenskými vztahy.⁶

V širším slova smyslu pod pojmem domácí násilí považujeme definici dle Rady Evropy, kdy „*Násilné chování v rodině zahrnuje jakýkoliv čin nebo opomenutí spáchané v rámci rodiny některým z jejich členů, které podkopávají život, tělesnou nebo duševní integritu, nebo svobodu jiného člena stejné rodiny, nebo vážně poškozují rozvoj jeho osobnosti*“.⁷

V užším smyslu je za domácí násilí považováno jakékoliv ohrožující chování, násilí nebo zneužití psychické, fyzické, sexuální, ekonomické nebo emociální mezi osobami, kteří jsou nebo byli intimními partnery, popřípadě členy rodiny. Pro domácí násilí jsou typická tři základní specifika: za prvé se jedná o soukromí, jako místo, kde dochází k partnerskému násilí. Dále opakování a postupný nárůst intenzity násilných incidentů. V neposlední řadě se jedná o specifickou příčinu a kořenů domácího násilí. Domácí násilí je tedy systematické počínání jednoho z partnerů s cílem získání kontroly nad druhým partnerem s následkem osobní dezintegrace oběti.⁸

Existují různé teorie pokoušející se vysvětlit příčiny domácího násilí. Například v psychologické teorii převažuje názor, že důvody k násilí spočívají v povahových zvláštностech násilné osoby. Podle feministické teorie se jedná o nadřazenost mužů, kdy ženy jsou v roli submisivní, pokorně přijímají násilí jako sociální a biologické dědictví, jejich vlastní chování umožňuje, aby násilí ze strany mužů přetrvávalo.⁹ Již při výchově bývají chlapci nabádáni k potlačování emocí, aby se jevíli jako silní neústupní okolí. Projevy starostlivosti, empatie a citlivosti jsou považovány za femininní rysy.¹⁰

Ať už jsou definice domácího násilí pojaty jakkoliv, je třeba mít na paměti, že: domácí násilí může postihnout kohokoliv, odráží nerovnováhu v rodině nebo v partnerském vztahu, bývá dlouhodobou záležitostí, začíná pozvolna a nenápadně, ale postupem času eskaluje, stává se častějším a krutějším.¹¹

Mezi pachatelí¹² domácího násilí se nachází mnoho zdatných manipulátorů/manipulátorek, kteří se vyznačují především tím, že při komunikaci s druhým člověkem sledují jiný cíl, než říkají. Při setkání s manipulující osobou se druhý člověk většinou necítí

---

⁶ (Ševčík, Drahomír a Špatenková, Naděžda. 2011. *Domácí násilí: kontext, dynamika, intervence*. str. 25)

⁷ (Voňková, J. a Spoustová, I. 2008. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. str. 16)

⁸ (Buriánek, Jiří, Pikálková Simona a Podaná, Zuzana. 2014. *Násilí na mužích. Sonda do zákoutí partnerských vztahů*. 2014 str. 13)

⁹ (Ševčík, Drahomír a Špatenková, Naděžda. 2011. *Domácí násilí: kontext, dynamika, intervence*. str. 33)

¹⁰ (Marvánová-Vargová, Branislava, Pokorná, Dana a Toufarová, Marie. 2008. *Partnerské násilí*. str. 34)

¹¹ (Králíčková, Zdeňka, a další. 2011. *Právo proti domácímu násilí*. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, str 7)

¹² (Bednářová, Zdeňka, a další. 2006. *Domácí násilí. Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám* str. 26)

dobře, často má pocit nedostatečnosti nebo viny. Souhlasí s podmínkami, které původně nechtěl přijmout, neztotožňoval se s nimi, jsou pro něj nevýhodné.

1.1. Průběh domácího násilí

Průběh domácího ¹³ násilí začíná zprvu nenápadně např. kontrolou, ponižováním, manipulací, izolací, díky čemuž si jeho prvních příznaků oběť často nevšimne. Pokud nedojde k zastavení domácího násilí zpočátku, dochází k nabývání na intenzitě. Pachatelé domácího násilí mají „dvojí tvář“. Své násilné chování projevují doma, svému okolí se jeví jako milující a starostlivá osoba.

„Osoba s manipulativní jednáním s oblibou zneužívá druhé, aby si dodala pocitu nadřazenosti. Od přímé kritiky přechází k ironii, posměškům a lhostejnosti, srovnávají a vytýkají parterovi, že má špatný vkus a neumí si vybrat. Svůj proslov přímo proloží několika poklonami, lichotkami a něžnými slůvky“ ¹⁴.

Domácí násilí se jeví jako nepředvídatelný efekt, ale má typický vzorec, tzv. cyklus domácího násilí viz obrázek 1 níže. Tento cyklus má tři fáze, tedy fázi narůstání tenze, fázi násilí, fázi líbánek (klidu).

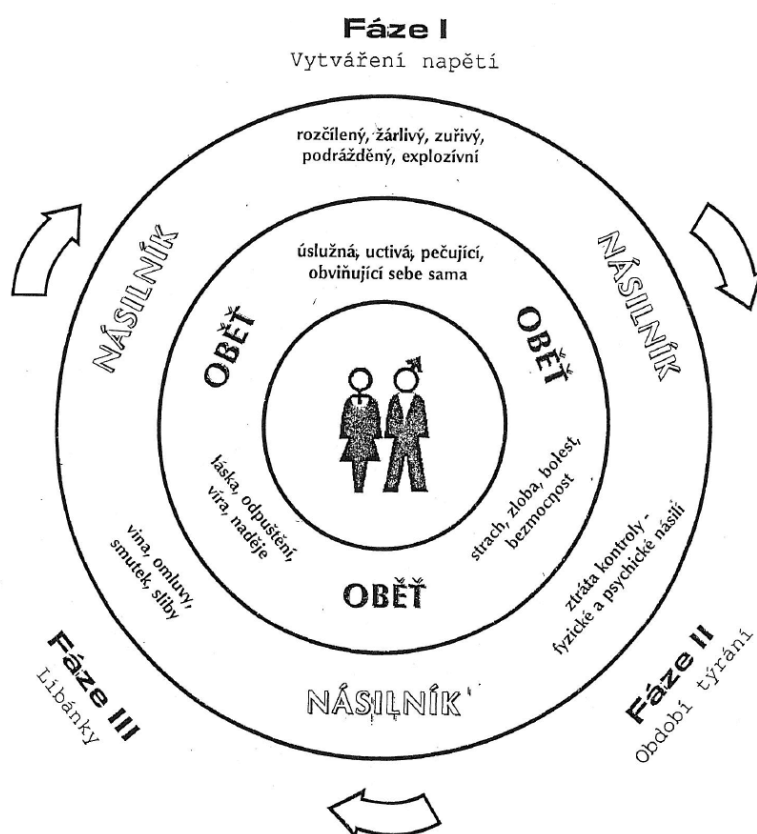
Během fáze ¹⁵ napětí houstne atmosféra, mezi partnery je špatná komunikace, násilná osoba je značně podrážděna, nespokojena, vše kritizuje, dochází spíše k pasivní agresi, může se objevit křik a nadávky. Oběť cítí strach, aby zabránila agresivnímu výbuchu násilníka, snaží se mu ve všem vyhovět, chová se úslužně až submisivně. Při druhé fázi, tedy fázi násilí nemají incidenty podobu jen psychického či emocionálního týrání, ale dochází již k fyzickému násilí. Násilník rozbíjí věci, zastrašuje, snaží se získat nad obětí kontrolu a moc a zcela ji tak ovládnout. Oběť při této fázi zažívá intenzivní pocit strachu, úzkosti, bezmoci a zoufalství. Třetí fázi je fáze líbánek nebo klidu, kdy si násilník uvědomí, že by oběť mohla jejich vztah ukončit a on by tak přišel o kontrolu a moc nad obětí. Proto u násilníka dochází ke změně strategie chování, kdy se omlouvá, slibuje, že se nic podobného již nestane, ale také to, že se změní. V této fázi dává najevo lásku, lítost a smutek. Oběť často zahrnuje pozorností, dává ji různé dárky. Pokud se ale tato taktika mine účinkem a oběť trvá na odchodu ze vztahu, tak pachatel vyhrožuje sebevraždou, sebepoškozováním, násilník také svaluje odpovědnost na oběť, zpochybňuje interpretaci situace či důvěryhodnost oběti. Násilná osoba plní některé z daných slibů a oběť doufá, že je konec násilí. Problémy ovšem i nadále přetrvávají, nahromadují se, až opět přerostou ve fázi narůstání tenze.

¹³ (Marvánová-Vargová, Branislava, Pokorná, Dana a Toufarová, Marie. 2008. *Partnerské násilí*. stránky 36,37)

¹⁴ (Nazare-Aga, Isabelle. 2014. *Láska a manipulace*. Praha : Portál, 2014. str. 71)

¹⁵ (Ševčík, Drahomír a Špatenková, Naděžda. 2011. *Domácí násilí: kontext, dynamika, intervence*. stránky 52-55)

Obrázek 1. Cyklus domácího násilí ¹⁶

Celý cyklus domácího násilí se opakuje tak dlouho, dokud opět nedojde k jeho přerušení. Opakování těchto cyklů může být nespočet, také doba trvání tohoto násilí může být různá, od dnů po léta.

Intervaly mezi jednotlivými napadeními se zkracují, oproti tomu brutalita útoků narůstá. Z počátku se během rozvíjejícího domácího násilí objeví facka, na konci může být brutalita útoku pro oběť ohrožující nejen na zdraví, ale i na životě. ¹⁷

1.2. Znaky domácího násilí

U obětí domácího násilí dochází ¹⁸ díky stupňující se intenzitě násilných incidentů ke ztrátě schopnosti zastavit násilné jednání a k znemožnění úspěšně vyřešit narušený vztah. V odlišení domácího násilí od hádek a tzv. italské domácnosti pomohou čtyři znaky.

Prvním znakem je opakování a dlouhodobost násilí. Při domácím násilí se nejedná o jednorázový incident třeba i se závažnými následky. Tento incident může být projevem začínajícího domácího násilí.

¹⁶ (Cyklus domácího násilí. [Online] [Citace: 3. buden 2017.] Dostupné z: www.google.cz)

¹⁷ (Bednářová, Zdeňka, a další. 2006. *Domácí násilí. Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám* str. 11)

¹⁸ (Čírtková, Ludmila a Vitoušová, Petra. 2007. *Pomoc obětem a svědkům trestných činů*. Stránky 108 - 110)

Jako druhý znak je stupňování a intenzity a četnost násilí. Domácí násilí začíná psychickým násilím, kdy jsou útoky vedeny proti lidské důstojnosti, poté proti zdraví až k možným útokům proti lidskému životu. Útoky proti lidské důstojnosti mají dva cíle: sociální izolaci oběti a minimalizaci sebevědomí a sebeúcty. Násilná osoba určuje pravidla společného soužití. V tomto soužití je častá přítomnost chronické žárlivosti. K rychlé eskalaci dochází také díky nadměrné konzumaci alkoholu nebo jiných závislostí. Během stadia útoku dochází agresorem k opakovanému urážení oběti, k ponižování, zesměšňování a její omezování. Pokud nedojde v raném stadiu k rozpoznání domácího násilí a ohrožená osoba nevyhledá pomoc, dochází k stupňování a pokračuje ve formě fyzického násilí, kdy se jednání zaměřuje proti lidskému zdraví a životu. Třetím znakem jsou jasné a neměnitelné role aktérů, vždy je jedna osoba týrána tedy osoba ohrožená, druhá osoba ohrožuje, je tedy osobou násilnou.

Posledním tedy čtvrtým znakem je, že násilí se odehrává za zavřenými dveřmi. Při domácím násilí je vždy snaha skrýt toto násilí před společenskou kontrolou. Nemusí k němu docházet jen ve společné domácnosti, ale je možné jej přenést i do jiného prostředí např. auto, hotelový pokoj.

Oběť¹⁹ se pro ochranu před znovuprožíváním bolesti odnaučí vyjadřovat své emoce. Dochází k zapomenutí pocitů, ohraničené ztrátě paměti, extrémní podobou může být mnohočetná osobnost oběti. Mezi dalším výrazné znaky patří přílišná ochota vyhovět druhým a naučená bezmoc. Oběť se svým chováním neustále snaží přizpůsobovat aktuální situaci tak, aby nevyvolala výbuch zlosti a nové násilí.

Většina pachatelů není za své chování schopna převzít odpovědnost a příčiny své agrese vidí v oběti. Proto odmítají změnit svůj způsob jednání a necítí potřebu vyhledat pomoc odborníků, ani nehodlá se svými násilnými sklony pracovat. Pokud pomoc vyhledá je to především z důvodů ukázat oběti dobrou vůli a přinutit ji vrátit se domů. Po návratu kontakt s odborníky ukončí. „*po nějakou dobu vydrží partnerku nenapatat, avšak skutečnosti z praxe ukazují, že do tří až čtyř měsíců, nejdéle do půl roku, se násilí do vztahu vrátí*“²⁰.

---

¹⁹ (Čírtková, Ludmila a Vitoušová, Petra. 2007. *Pomoc obětem a svědkům trestných činů*. str. 110)

²⁰ (Bednářová, Zdenka, a další. 2006. *Domácí násilí. Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. str. 27)

1.3. Druhy a formy domácího násilí

Formy ²¹ domácího násilí mají převážně společný cíl, a to získat moc a udržet si plnou kontrolu nad druhým za použití mnoha taktik.

Mezi nejčastější formy domácího násilí patří násilí fyzické, psychické, ekonomické a sexuální. Za nejzjevnější a nejhrubší formu domácího násilí je považováno násilí fyzické, kdy je použito fyzické síly nebo její hrozby k zastrašení, poškození či ohrožení jiné osoby. Jednání agresora způsobuje oběti viditelné následky týrání, zejména zlomeniny, modřiny, jizvy, např. fackováním, bitím, kopáním, strkáním, znehybňováním, škrcením, cloumáním, třesením, pálením, zastrašování zbraní, patří sem také rafinované akty fyzického násilí, jako je bezohlednost za volantem, opuštěním osoby na nebezpečném místě nebo v nesnadné situaci, znemožnění nároku na lékařskou péči, odpírání spánku či jídla.

Nejzávažnějším násilím je psychické násilí, neboť nezanechává žádné evidentní stopy, jako jsou krevní podlitiny, oděrky, odřeniny, otevřené rány, popáleniny, nebo fraktury. Označuje se též jako psychologické, citové či emocionální násilí. Obtížněji se prokazuje, může mít vliv na sebeúctu, sebepojetí, sebedůvěru a sebevědomí oběti. Psychické násilí může mít dvojitou podobu a to verbální a neverbální. Neverbální podoba psychického násilí může být např. zaměřena na zničení oblíbených věcí, roztrhání oblíbené halenky, nebo spodního prádla. Verbální podoba zahrnuje slovní napadání, ponižování, časté urážky, obviňování, zakazování, zastrašování, hanlivé oslovování, různé důvody k vyhrožování, citové vydírání, soustavnou kontrolu, výslechy, bezdůvodné podezírání, ale také zpochybňování psychického stavu ohrožené osoby.

Ekonomické násilí spočívá v zamezení oběti disponovat finančními prostředky, ať rodinnými nebo vlastními. Patří sem také zneužívání věcí druhého, jako je zabavení auta pro vlastní potřeby, neoprávněné nakládání s majetkem např. jeho rozprodávání.

Sexuální násilí zahrnuje všechny sexuální činy, které jsou na oběti vynucovány, oběť je podstupuje nedobrovolně nebo s nechtutí. Agresor používá týrání různého sexuálního charakteru např. pohlavní styk proti vůli, různé sexuální praktiky, nucení k pohlavnímu styku před cizími lidmi. Toto násilí se nejčastěji vyskytne mezi partnery či manžely. Muži s manipulativními rysy ²² myslí egoisticky jen na vlastní sexuální ukojení. Sexuálně týrané ženy se zařídí tak, aby se samotnému aktu vyhnuly. V těchto případech partner na ženy používá výčitky typu: nejsi normální, jsi frigidní atd. Partner odmítá jakoukoli zodpovědnost, vinu svaluje na ženu.

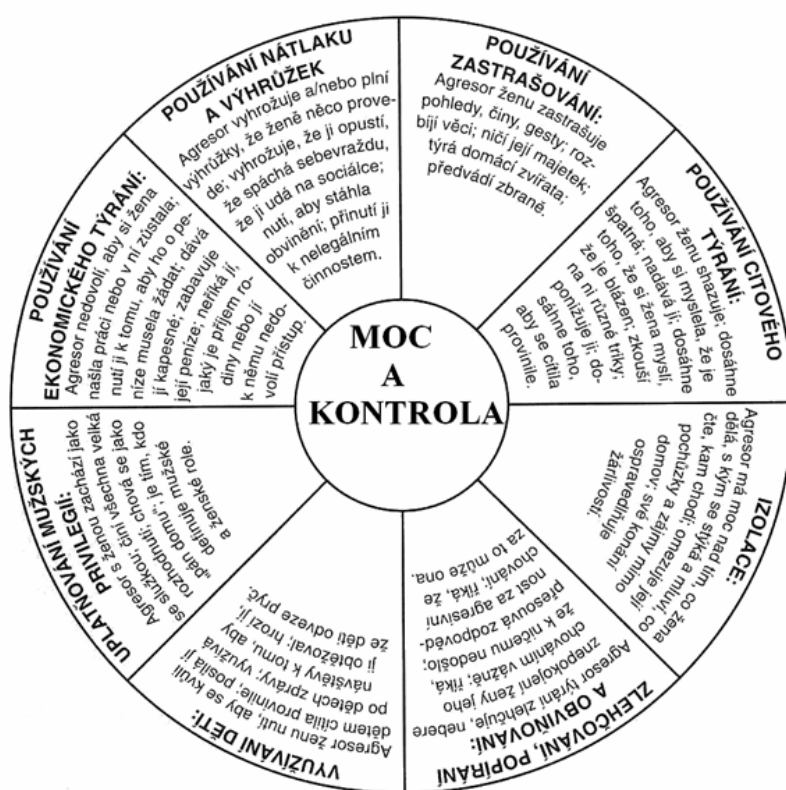
---

²¹ (Ševčík, Drahomír a Špatenková, Naděžda. 2011. *Domácí násilí: kontext, dynamika, intervence*. stránky 47-52)

²² (Nazare-Aga, Isabelle. 2014. *Láska a manipulace*. Praha : Portál, 2014. stránky 67,68)

Násilí se v rodině různě prolíná, aby dosáhli k udržení kontroly a moci, uchylují se agresori nejen k použití psychického násilí tedy ponižování, izolování, zastrašování a obviňování, ale také na oběť uplatňují násilí fyzické, a to bití a týrání, agresivní chování tzv. Duluthský model agresivity a násilí viz obrázek. 2 níže. Toto schéma znázorňuje, jak citové týrání posiluje a zároveň podporuje fyzické a sexuální násilí, kdy středem kruhu je moc a ovládání, což je i cílem a výsledkem agresorova chování.

Obrázek 2. Duluthský model agresivity a násilí ²³

1.3.1. Rizikové faktory domácího násilí

Mezi mužskými a ženskými oběťmi domácího násilí můžeme najít určité shody, ale také rozdíly, které bychom neměli opomenout.

Domácí násilí považujeme za proces, který má svůj start, vývoj a spěje k určitému konci. Osoba, která je ohrožena domácím násilím, často trpí takovým strachem z jeho opakování, že dochází k ochromení schopnosti vyhledat pomoc a učinit něco pro svou záchranu. Mezi nejčastěji uváděné rizikové faktory domácího násilí patří nerovnost pohlaví, věk mezi 18–30 rokem, chudoba, odluka, kriminální kariéra, etnické otázky, užívání drog či alkoholu,

²³ (Duluthský model agresivity a násilí. [Online] [Citace: 3. duben 2017.] Dostupné z: www.google.cz)

nezaměstnanost, nesezdané soužití, nízké vzdělání většinou základní, násilné rodinné vztahy z dětství, předchozí vztahy poznamenané násilím, ale také opakující se násilí ve vztahu současném.²⁴

Mezi rizikové faktory domácího násilí na mužích, řadíme²⁵ dlouhodobé psychické a emocionální násilí, verbální útoky, extrémní projev žárlivosti a manipulace, problémy s drogami nebo alkoholem, eskalace konfliktu, finanční problémy, duševní nemoci, zbraň v domácnosti, vyhrožování ublížením či zabitím partnerovi, dětem, novému partnerovi, ale také jiným příbuzným.

Mezi rizikové faktory²⁶ doprovázející vznik domácího násilí mezi blízkými osobami řadíme: vynucenou sociální izolaci, finanční závislost na partnerovi, péče o děti v rámci mateřské a rodičovské dovolené, zdravotní postižení a omezení, vyšší věk a bezmocnost seniorů, přechod z aktivní zaměstnanosti do starobního či jiného důchodu, dále nezvládnuté rodičovství a výchovu dětí, v neposlední řadě závislost násilné osoby.

1.4. Důsledky domácího násilí

Důsledkem domácího násilí se může ohrožená osoba stát tzv. mnohonásobnou obětí.²⁷ Tyto oběti jsou opakovaně zraňovány fyzicky, psychicky nebo sexuálně osobou, které dříve důvěřovali, jsou s ní spojeni partnerským či příbuzenským poměrem, nebo s ní sdílejí společnou domácnost. Jakákoliv podoba domácího násilí má pokaždé devastující účinek na fyzický, ale také psychický stav ohrožené osoby. Oběť domácího násilí nejvíce paralyzuje těsná provázanost a často i závislost na svém trýzniteli.

Jelikož se při domácím násilí nejedná o ojedinělý incident, ale o opakované, dlouhodobé akty, které se vymykají běžné lidské zkušenosti, dochází u oběti domácího násilí k rozvoje syndromu týrané osoby nebo k tzv. stockholmskému syndromu. Syndrom týrané osoby můžeme dle Ševčíka definovat jako „*soubor specifických charakteristik a důsledků zneužívání, jež vedou ke snížení schopnosti daného jedince efektivně reagovat na prožívané násilí*“. Každý syndrom má své projevy, ani syndrom týrané osoby není výjimkou, tyto projevy se dělí na následující kategorie: symptom posttraumatické stresové poruchy, naučená bezmocnost, sebezničující zvládací strategie.

---

²⁴ (Marvánová-Vargová, Branislava, Pokorná, Dana a Toufarová, Marie. 2008. *Partnerské násilí*.str. 24)

²⁵ (Ševčík, Drahomír a Špatenková, Naděžda. 2011. *Domácí násilí: kontex,dynamika, intervence* str 98, 99)

²⁶ (Dona linka - Pomoc obětem domácího násilí. [Online] [Citace: 11. listopad 2016.] Dostupné z:www.donalinka.cz.)

²⁷ (Ševčík, Drahomír a Špatenková, Naděžda. 2011. *Domácí násilí: kontex,dynamika, intervence*. stránky 42-45)

Mezi znaky tzv. stockholmské syndromu patří²⁸: ohrožení života, kdy je oběť přesvědčena, že ze situace není úniku, oběť je izolována, pociťuje přechodnou náklonost k násilníkovi.

Jelikož oběť domácího násilí zažívá traumatické účinky, rozvíjí se u ní tzv. symptomy posttraumatické stresové poruchy např. znovuprožíváním traumatické situace v podobě útoků ohrožujících zdraví tzv. flashback, dále se jedná o poruchy spánku ve formě nepříjemných či agresivních snů, ale také poruchy příjmu potravy. U obětí domácího násilí jsou pozorovatelné odezvy úzkosti, strachu, deprese, viny a studu. Úzkost a deprese je nejčastějším psychickým projevem u osob ohrožených domácím násilím. Týrané osoby mohou popírat své pocity nebo zažívají naprosté ochromení expresivity. Nejsou schopny spontánně ventilovat negativní emoce, zejména hněv a vztek. Vyhýbají se konfliktům, při kontaktu s autoritou projevují nápadnou vstřícnost, neprůbojnost, jsou submisivní, mají snahu každému vyhovět.

Pokud se oběť opakovaně a neúspěšně snaží odejít ze vztahu nebo si zajistit pomoc, ale z důvodů selhání systému nebo jiných faktorů se tomu nezdařilo, dochází k vyvinutí stavu naučené bezmocnosti. Oběť se domnívá, že žádná reakce nevede k ukončení násilí, stává se pasivní a nedělá nic. U osob s naučenou bezmocností dochází k snížení sebevědomí, ke ztrátě respektu sám k sobě, ke ztrátě vlastních hodnot, které jsou doprovázeny nejistotou, nerozhodností, ztrátou iluzí, vymezení radosti ze života, dále dochází ke ztrátě osobních perspektiv, může dojít i k pokřivení obvyklých měřítek.

K sebezničujícím zvládacím strategiím dochází tehdy, když týraná osoba v důsledku marných pokusů o ukončení násilí a dlouhodobého setrvávání v dané situaci získá dojem, že nemá jinou šanci než zůstat a „nějak přežít“. Pro zjednodušení kruté reality volí maladaptivní mechanismy, sebezničující zvládací strategie např. alkohol, drogy, pokus o sebevraždu nebo vražedné tendence. K sebezničujícím reakcím dochází při dlouhotrvajícím týrání, mezi jejich podoby řadíme: popírání viny útočnicka, minimalizaci násilí, bagatelizaci následků, popírání viktimizace, odmítání možnosti pomoci.

Domácí násilí se negativně projevuje i v intimním sexuálním životě partnerů. Mohou nastat situace, kdy dochází k ponižování, nucení k nepřijatelným sexuálním praktikám, k znásilnění jako největšímu důkazu moci nad partnerkou.²⁹

---

²⁸ (Králičková, Zdeňka, a další. 2011. *Právo proti domácímu násilí*. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, str 20)

²⁹ (Bednářová, Zdeňka, a další. 2006. *Domácí násilí. Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám* str. 32)

1.4.1. Důsledky fáze ovládnutí

Během fáze ovládnutí³⁰ zaujímají oběť i agresor nejprve ustupující postoj, aby se vyhnuli otevřenému konfliktu. Agresor útočí pouze v malých a nepřímých náznacích. Jeho snaha je druhého vyvést z rovnováhy. Oběť ustupuje, podřizuje se v obavě z konfliktu. Cítí, že s druhým nelze vyjednávat, proto dává přednost kompromisu. Na počátku této fáze pomáhá ustupování v udržení vztahu mezi agresorem a obětí, vždy však na úkor oběti. Jelikož oběť přijme prvotní podrobení, stane se jejich vztah po ustálení definitivní.

Oběti jsou ze začínajícího ovládnutí zmatené, často nevědí, jak by si mohly stěžovat. Mají potíže soustředěně myslet, jsou vyčerpané. Díky pocitu nespravedlnost, který zažívají, jsou natolik zmateny, že nevědí, jak reagovat. Když se násilí projeví otevřeně a bez zábran, znamená to průlom do psychiky oběti, která na něj nebyla připravena. Oběť není schopná probíhající násilí pochopit a v šoku popírá, že se vůbec něco takového stalo. Hledá důvody toho, co se stalo, ale nenachází je, díky čemuž ztrácí jistoty.

Oběť přijímá podrobení a podřizení za cenu vnitřního napětí. Vynakládá velké úsilí k spokojenosti agresora, uklidňuje ho, pokud je nervózní, snaží se nereagovat. Neustálé napětí v oběti vyvolává stres. Mezi prvotní znaky, které oběť pociťuje, patří: bušení srdce, nervozita, podrážděnost, bolesti hlavy, zad, porucha trávené, psychické potíže např. úzkosti. Pokud trvají delší dobu, dochází k vyčerpání odolnosti organismu a tím k chronické úzkosti. Oběť ztrácí odvalu, dochází k zvyšování stresu a posílení pocitu marnosti nad dalšími pokusy obrany.

Oběti jsou neustále pod stresem, vyhledávají pohled agresora, neústupná gesta, které mohou skrývat agresorovu nevyjádřenou agresivitu. Obávají se reakce druhého, nátlaku a chladnosti, pokud nevyhoví jeho očekávání. Obávají se také sarkastických a zraňujících poznámek, pohrdání a výsměchu.

Oběti mají tendenci chovat se vhodněji a smířlivěji, aby unikly agresorovu násilí. Cítí se příliš osamoceně na to, aby mohly agresorovi a násilí čelit. Často pochybují o pravdivosti svého vnímání, nejsou si jisté, zda nepřehánějí.

---

³⁰ (Hirigoyen, Maria-France. 2002. *Psychické násilí v rodině a zaměstnání*. Praha : Academia, nakladatelství věd ČR, 2002 stránky 167-174)

1.5. Mýty o domácím násilí

Mýty představují významnou překážku, jednak při řešení problematiky domácího násilí a pro poskytování účinné pomoci obětem. Stereotypy, které se váží k násilí na mužích, nejsou odlišné od mýtů, které se vztahují na týrané ženy.

Nejrozšířenější mýtus, týkající se domácího násilí zní: Domácí násilí je soukromá věc, do které se nemá stát ani cizí lidé plést. Násilí, ať už mezi blízkými nebo cizími osobami nemůžeme tolerovat. Proto násilí není a ani nikdy nemůže být soukromou záležitostí. Každý má právo na ochranu svého zdraví, důstojnosti a života na veřejnosti i v soukromí³¹

Mezi rozšířené mýty o domácím násilí patří³²:

„Kdyby to bylo skutečně tak hrozné, odešel/a by“ – odchod od násilného partnera není jednoduchý, oběť mívá tendence násilné chování omlouvat popř. vysvětlovat nejrůznější důvody, protože je pro ni těžké smířit se se skutečností, že by se nejbližší člověk obrátil proti ní.

„Muž je silnější, proto jej žena nemůže fyzicky napadnout“ – ne každý muž musí být fyzicky silnější či zdatnější než žena. Pro některé muže je nepřipustné pustit se do fyzického střetu s ženou, i kdyby šlo o sebeobranu.

„Ženy mají tendenci k násilnému chování pouze v sebeobraně“ – díky tomuto stereotypu je pro muže obtížné kontrolovat moc, neboť může být vnímán jako agresor.

„Jen slaboch zažívá ve vztahu násilí“ – o lidech žijících v násilném vztahu nemůžeme říci, že by byli slaboši, protože osoby žijící s násilným partnerem, vynakládají každodenně velké úsilí, jednak aby ve vztahu vydrželi a aby tento vztah mohl fungovat.

Mezi další existující mýty o domácím násilí řadíme³³:

„Domácí násilí probíhá jen v sociálně slabších vrstvách“ – domácí násilí není závislé na vzdělání nebo ekonomické situaci pachatele či oběti, proto se vyskytuje ve všech společenských skupinách.

„Domácí násilí se týká jen několika rodin“ – v roce 2003 proběhl v České republice Sociologickým ústavem AV ČR a Filosofickou fakultou UK výzkum, z kterého vyplývá, že některou z forem domácího násilí zažije za svůj život 38 % žen.

„Při domácím násilí se jedná spíše jen o hádky“ – domácí násilí probíhá pravidelně a opakuje se. Při běžném manželském nebo partnerském konfliktu jsou oba aktéři na stejné straně. Kdežto během domácího násilí rozděluje role na oběť a agresora. Během domácího násilí

³¹ (Čírtková, Ludmila a Vitoušová, Petra. 2007. *Pomoc obětem a svědkům trestných činů*. str. 43)

³² (Buriánek, Jiří, Pikálková Simona a Podaná, Zuzana. 2014. *Násilí na mužích. Sonda do zákoutí partnerských vztahů*. 2014 stránky 19,20)

³³ (Rosa. [Online] [Citace: 9. říjen 2016.] Dostupné z: <http://rosa-os.cz/informace-pro-zeny/co-je-domaci-nasili/>.)

dochází k fyzickému napadení a psychickému teroru. I jeho důsledky jsou závažnější, oběti mají často závažná zranění, mnohdy i s celoživotními následky, někdy končí i smrtí.

„Příčina domácího násilí je v alkoholismu partnera“ – pravou příčinou je snaha získat kontrolu nad partnerem, alkohol může být považován jen za spouštěč, nebo jako výmluva k danému činu.

„Ženy muže provokují, proto si za to mohou samy“ – pachatel obviňuje oběť, protože sám za násilí nepřevzme zodpovědnost. Na to, že byli vyprovokováni, se vymlouvají často. Důvodem k násilí je cokoliv, co není podle jejich představ. Za násilí má vždy zodpovědnost ten, kdo jej páchá. Domácí násilí je chování, které vede k získání a udržení moci a kontroly nad partnerkou/partnerem.

„Ženy mají rády ve vztahu násilí“ – tento mýtus je podporován porno průmyslem, prakticky žádná žena netouží po soužití ve vztahu, v kterém by zažívala ponižování, byla by tlučena a psychicky deptána.

„Oběť lze od pachatele domácího násilí snadno rozpoznat“ - domácí násilí probíhá doma za zavřenými dveřmi. Může být delší dobu bez povšimnutí blízkých příbuzných, ale i okolí. Žena své zranění maskuje nebo jej vysvětluje jinou příčinou, vede ji k tomu jednak strach z reakce pachatele, ale také stud. Agresor se jeví jako sympatický, pozorný a milující člověk.

1.6. Stalking a domácí násilí

Stalking je považován za relativně nový fenomén, jeho hlavním znakem je obsesivní upnutí pachatele na určitou osobu. Tato osoba je pak obtěžována nevyžádanou a nechtěnou pozorností. Za motivy k pronásledování jsou považovány: vyhledávání kontaktu s obětí, získání celkové kontroly nad životem oběti a rozhodnutí zničit psychické i fyzické zdraví oběti.

Pronásledování je alternativní podobou násilí, které nastává v době, kdy se oběť rozhodne s agresorem vztah ukončit. Pronásledovatel/ka nežije s obětí ve společné domácnosti, přesto ji nadále terorizuje, uchyluje se k psychickému teroru. *„obtěžuje svou oběť nevyžádanými projevy zájmu, pokusy o kontrolu a kontakt s ní, nakonec se uchyluje i k nebezpečnému vyhrožování“*³⁴ Za dominantní znak pronásledování bývalým/bývalou partnerem/kou je považováno zvýšené riziko fyzického násilí v rámci stalkingu, je vysoká pravděpodobnost, že pronásledovatel/ka přejde od čistě psychického teroru k fyzickému násilí, které graduje. Počáteční projevy tohoto jednání jsou: poškozování a ničení majetku oběti, útoky proti zvířecím mazlíčkům, přes fyzické napadení oběti nebo třetí osoby.

---

³⁴ (Čírtková, Ludmila. 2008. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008 str. 47)

A.C. Baldry ³⁵ roku 2002 rozšířil a doplnil původní třífázový model partnerského násilí. Do tohoto nového modelu včlenil i pokračování násilí v podobě stalkingu. Tento cyklus má šest fází: zastrašování a uplatňování moci, sociální izolace, kritika a snižování sebevědomí oběti, pokus oběti o ukončení vztahu nebo vzpouru, násilí pachatele jako reakce na vzpouru, falešné usmiřování. Tento cyklus se opakuje v intenzivnější verzi a v některých případech se objevuje sedmá fáze, při které násilník vydírá oběť pomocí dětí.

Mezi projevy pronásledovatele/ky po ukončení vztahu s obětí, patří: osočování partnera/ky, vyhrožování a nadávání, ničení a poškozování věcí oběti, proti oběti štve i příbuzné a známé, probíhalo-li domácí násilí skrytě, tvrdí, že jej/ji partner/ka náhle opouští, dá se také očekávat, že pokud má oběť nového partnera/ku, obrací svou pozornost i na něj/ni, dále může pronásledovatel/ka útočit i na přátele oběti, které náhodně potká.

Nebezpečné pronásledování je zakotveno v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník § 354 je zde uvedeno: „*Kdo jiného dlouhodobě pronásleduje tím, že a) vyhrožuje ublížením na zdraví nebo jinou újmu jemu nebo jeho osobám blízkým, b) vyhledává jeho osobní blízkost nebo jej sleduje, c) vytrvale jej prostřednictvím prostředků elektronických komunikací, písemně nebo jinak kontaktuje, d) omezuje jej v jeho obvyklém způsobu života, nebo e) zneužije jeho osobních údajů za účelem získání osobního nebo jiného kontaktu, a toto jednání je způsobilé vzbudit v něm důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví nebo o život a zdraví osob jemu blízkých, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti. (2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři roky bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 a) vůči dítěti nebo těhotné ženě, b) se zbraní, nebo c) nejméně se dvěma osobami“.*³⁶

1.7. Děti jako svědci domácího násilí

Dítě je ve výchově odkázáno na podporu a péči jak otce, tak i matky. Mezi oběti domácího násilí v rodině ve většině případů řadíme i děti, protože i ony jsou součástí rodinného systému. „*Domácí násilí ničí bezpečí rodiny, děti nenalézají klid a svou potřebu hodnot. Získávají pokřivenou představu o tom, jak se k sobě dospělé osoby mohou chovat, jak řešit konflikty, jak probíhá vzájemná interakce. Často se tyto děti cítí rozpolcené mezi otcem a matkou“.*³⁷

---

³⁵ (Čírtková, Ludmila. 2008. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008 str. 49)

³⁶ (Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. [Online] [Citace: 16. prosinec 2016.] dostupné z: [https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40.](https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40))

³⁷ (Bednářová, Zdeňka, a další. 2006. *Domácí násilí. Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. str. 77)

Důležitý vliv na rozvoj domácího násilí má prostředí³⁸, kde pachatel/ka jako dítě vyrůstal/a. Násilné jednání se rozvíjí nápodobou a pozorováním v primární rodině. Dítě vyrůstající v podmínkách, kde je běžně násilí při komunikaci používáno, se v průběhu života naučí, že násilím může dosáhnout svých požadavků a potřeb.

Děti, které jsou přímými svědky násilí v domácnosti, trpí stejně, jako by samy byly týrány. „*Jejich dětství je poznamenáno úzkostmi, nespavostí, zvýšenou bázlivostí nebo naopak agresivitou, v některých případech i zaostalostí*“.³⁹

Z taktických důvodů využívá agresivní osoba právě děti, např. pomocí tvrzení, že dítě bude smutné, když jej oběť odvede či opustí, dále, že odchodem rozvrátí rodinu, nejsilnější taktikou je výhrůžka ublížení dítěti ale i oběti. „*Kdykoli se vrátí z návštěvy svého otce, najdu v jejích kapsách nebo tašce schované vzkazy, Většinou to jsou výhrůžky. Naposledy to byla rodinná fotografie, z které byl vystřižen můj obličej*“.⁴⁰

Pokud se v rodině vyskytne domácí násilí, děti se naučí akceptovat, že násilí je jediným legitimním prostředkem k disciplíně. „*Místo láskyplného prostředí důvěry a podpory, vyrůstají děti v rodinné atmosféře strachu, podezírání a manipulace. Manipulace se stává další sociální normou, kterou děti přijímají za svou*“.⁴¹

Nejvýstižnější charakteristika dětí⁴², jako obětí domácího násilí je ztráta pocitu bezpečí a z ní vycházející dlouhodobý strach a depresivní prožívání. Děti, stejně jako dospělí mohou v reakci na traumatické zážitky onemocnět depresí. V pubertě při nerozpoznané depresi hrozí riziko suicidia, útěk před bezmocí a beznadějí k alkoholu nebo drogám.

V zákoně o sociálně právní ochraně dětí⁴³ jsou charakterizována práva každého nezletilého dítěte na příznivý vývoj a řádnou výchovu, ale také na ochranu jeho oprávněných zájmů. Novela tohoto zákona doplňuje okruh dětí o ty, kteří jsou svědky násilí mezi rodiči nebo jinými osobami, které jsou odpovědné za výchovu dětí, dále upřesňuje vzájemné vazby mezi jednotlivými orgány a dalšími subjekty, které provádějí sociálně právní ochranu dětí, došlo k rozšíření oznamovací povinnosti státních orgánů, školských či zdravotnických zařízení a pověřených osob vůči orgánům sociálně právní ochrany v případě nezletilých dětí, zdravotní zařízení jsou povinny oznámit orgánům sociálně právní ochrany dětí údaje o dětech ohrožených násilím bez možnosti odvolat se na povinnost zachovat mlčenlivost.

---

³⁸ (Bednářová, Zdeňka, a další. 2006. *Domácí násilí. Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám* str. 25)

³⁹ (Voňková, Jiřina a Spoustová, Ivana. 2008. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. str. 151)

⁴⁰ (Conwayové, Helen L. 2007. *Domácí násilí. Příručka pro současné i potencionální oběti*. str. 25)

⁴¹ (Bednářová, Zdeňka, a další. 2006. *Domácí násilí. Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. str. 33)

⁴² (Tamtéž, str. 37)

⁴³ (Voňková, Jiřina a Spoustová, Ivana. 2008. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen* stránky 152,153)

2. Muži jako oběť domácího násilí

Muži se jako oběť domácího násilí nevidí, jejich vnímání dané situace a také přiznání si, že jsou obětí, bývá komplikované. Jelikož za oběť domácího násilí byly považovány dlouhou dobu převážně ženy a muži byli stavěni do role násilníků, existuje daleko více studií, které připisují roli oběti právě ženám nežli mužům.

Dle Matouška⁴⁴ je týraným mužem ten, který je obětí násilného chování své partnerky. Je to muž, při kterém si žena potvrzuje svou převahu, protože tento muž se snadno podřídí. K týrání mužů dochází v rovině partnerských dvojic s velkým věkovým rozdílem. Ženy jsou spíše mladší a muži starší. Muži se stávají terčem verbální agrese, vydírání, intrik, popouzení, ale také degradujících praktik. Muži týrání zamlčují, protože by mohlo jeho zveřejnění vést k ostudě. Toto je také důvodem, proč je násilí páchané na mužích hůře zjizvitelné nežli násilí páchané na ženách.

*„Já jsem měl monokly, poškrábaný obličej, občas i řezné rány – seznam zranění se táhne bez konce. Ano, bití třeba na týden přestalo, když jsem měl kliku, ale protože jsem nikdy nevěděl, kdy ji to popadne, byl jsem jak na trní. Byl jsem hrůzou bez sebe, abych něco neřekl nebo neprovedl, bál jsem se něco udělat, nebo jsem měl strach, že jsem něco neudělal. Když takhle žijete, začnete být paranoidní. Začněte pochybovat o svém duševním zdraví a někdy i uvěříte, že to je vaše chyba, jenom nevíte, jak je to možné“.*⁴⁵

Veškeré výzkumy⁴⁶ provedené do devadesátých let shodně potvrzují, že většinovými oběťmi domácího násilí jsou ženy. Dle výzkumných údajů i podle statistik poradenských center se počet mužských obětí domácího násilí pohybuje v intervalu 2 až 5%. Koncem devadesátých let dochází ke změně tohoto obrazu, objevují se sofistikovanější studie, které začínají zpochybňovat jednosměrnost domácího násilí. Jako příklad lze uvést holandskou výzkumnou studii Van Dijka a jeho týmu z roku 1998. Výzkumu se účastnilo přibližně 1000 náhodně vybraných obyvatel Nizozemska. Z celkového počtu se jako oběti skutečného fyzického násilí cítilo 35% mužů a 34% žen. 30% žen uvedlo, že zažily emocionální podobu domácího násilí, z mužů trpělo psychickým týráním 26%. Sexuální zneužívání partnerem přiznalo 30% holandských žen, ale „jen“ 13% holandských mužů.

---

⁴⁴ (Matoušek, Oldřich. 2008. *Slovník sociální práce*. Praha str. 233)

⁴⁵ (Conwayové, Helen L. 2007. *Domácí násilí. Příručka pro současné i potencionální oběti*. str. 41)

⁴⁶ (*Bílý kruh bezpečí*. [Online] [Citace: 4. říjen 2016.] Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz>)

2.1. Společnost a mužské oběti domácího násilí

Muži jako oběti domácího násilí prožívají tuto situace ze dvou stran.⁴⁷ Zaprvé se na ně vztahují mýty, které jsou vázány na domácí násilí páchané na ženách a zároveň působící předsudky související s genderovými stereotypy.

Společnost dlouhou dobu nepovažovala muže za oběť domácího násilí, neví se proč, ale je možné naznačit několik důvodů. Například z feministického hlediska byl důraz kladen na nadvládu mužů nad ženami, do čehož se muž jako oběť domácího násilí moc nehodil. Ženy jako pachatelky nemuseli být silnější, stačilo jim muže týrat duševně, popřípadě fyzicky s použitím zbraně. Muži jsou ve většině společnosti považováni za „*macho*“ typ, jenž se o sebe dokáže postarat sám, proto je pro něj dvakrát tak těžší přiznání statusu oběti. Muž si dokáže lépe pomoci. „*Muž ačkoliv je oběť, bývá v lepší pozici než žena-oběť, rozhodne-li se opustit domov. Je méně pravděpodobné, že ho budou svazovat požadavky na péči o dítě, a snadněji si vydělá na náhradní ubytování*“.⁴⁸

Muži méně kontaktují policii a vyhledávají laickou či odbornou pomoc. Důvodem k tomuto jednání může být stud a strach z nedůvěry, posměchu či jiné negativní reakce okolí. Muži tak mohou zůstat uvězněni v koloběhu násilného jednání ze strany ženy a stávají se izolovaní nejen od okolní společnosti, ale také od možností jakékoliv pomoci. O jejich situaci se tak společnost často ani nedozví, stále tak může přetrvávat představa, že jedinými oběťmi domácího násilí jsou ženy.

Mezi další důvody, proč muži neoznámí domácí násilí, patří to, že muži: se jako oběť nedefinují, nehodnotí chování partnerky jako trestný čin, stydí se, svůj problém vnímají jako okrajový, mají strach z nedůvěry, stigmatizace v očích veřejnosti a okolí.

Prevence a intervence ze strany odborné veřejnosti často nemusí dosahovat stejného rozsahu, protože sociální služby mohou být zaměřeny především na ženy, mužům tak nemusí být věnována dostatečná pozornost.

---

⁴⁷ (Buriánek, Jiří, Pikálková Simona a Podaná, Zuzana. 2014. *Násilí na mužích. Sonda do zákoutí partnerských vztahů*, str. 19 - 21)

⁴⁸ (Conwayové, Helen L. 2007. *Domácí násilí. Příručka pro současné i potencionální oběti*. 2007. str. 42)

2.2. Ženy jako násilné osoby

„Míval jsem pořád monokly, protože mne často bila pěstí, nebo praštila botou do oka, a jednou mne dokonce píchla do oka zahradními nůžkami.... Měl jsem sedm stehů“.⁴⁹

Díky genderové identitě vystupuje v kontextu domácího násilí rozpor, který navazuje na stereotyp, že se muži nestávají obětí domácího násilí páchaného ze strany svých partnerek. Představa mužnosti se neslučuje s tím, s jakou sociální skutečností je spojována oběť, identita muže a oběti se navzájem vylučují a vytváří kulturní paradox. Lenz o něm hovoří jako o koalici mlčení mezi oběťmi, agresorkami popřípadě i pomáhajícími pracovníky. Toto sociální nastavení znesnadňuje pomoc mužům v roli oběti domácího násilí, protože se ve své situaci dostávají do rozsáhlé sociální izolace.⁵⁰

Ženy nemusí být zdaleka jen něžné bytosti, dokážou být násilné, ale také kruté.⁵¹ Jako násilné osoby mohou figurovat ve všech druzích a typech domácího násilí. Jejich násilné chování je spojováno v souvislosti se selháním pečující role, ale jsou také aktérkami partnerského násilí. Informací o ženách jako pachatelkách domácího násilí není mnoho, hlavním důvodem je to, že muži jen neradi a neochotně přiznávají, že je jejich žena týrá. Ženy by se jako násilné osoby neměly podceňovat, neměly by být brány za „křehké květinčky“. Podoba násilí páchaného na mužích vede od psychického po emocionální až přes fyzické. Jsou zdatné v házení věcí, kterými mohou partnera zranit, jako zbraň používají věci nebezpečné ale dostupné např. vařící vodu, pánev s rozpáleným oleje, kuchyňský nůž. Mezi zranění, které svému partnerovi způsobí, patří různé modřiny, oděrky, škrábance, ale také vyražení zubů.

Ženy v roli pachatelky domácího násilí figurují v cca 5%⁵² případů domácího násilí. Těchto 5% je třeba brát s určitou rezervou, protože muži se za oběť domácího násilí nepovažují nebo se stydí. Proto než aby se svěřili, tak si vše ponechají pro sebe.

Odborná literatura násilné chování žen zaměřuje na dvě roviny. První rovinou je, když žena útočí v sebeobraně a druhou je žena, která násilnou osobu, nejčastěji partnera zabije. Někteří badatelé jako Stets a Straus jsou přesvědčeni, že minimum násilí žen vůči jejich partnerovi se děje v sebeobraně. Podle nich je fyzické napadení žen a mužů v intimním vztahu vyrovnané: ve 42 – 45 % případech zaútočila žena a ve 44 – 53% byl aktérem muž. Z výsledku výzkumu Morseové z roku 1995, který byl orientovaný na mladší dospělí, bylo zjištěno, že 38 – 40 % žen se ke svému partnerovi chovalo násilně, 14 – 22 % žen se dopustilo

⁴⁹ (Conwayové, Helen L. 2007. *Domácí násilí. Příručka pro současné i potencionální oběti.* str. 40)

⁵⁰ (Buriánek, Jiří, Pikálková Simona a Podaná, Zuzana. 2014. *Násilí na mužích. Sonda do zákoutí partnerských vztahů.* Praha : Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 2014.str. 19)

⁵¹ (Ševčík, Drahomír a Špatenková, Naděžda. 2011. *Domácí násilí: kontex,dynamika, intervence.* stránky 65-70)

⁵² (Tamtéž, stránky 70-72)

velmi hrubého fyzického násilí, u 49 – 59 % párů bylo násilné chování vzájemné, muž byl výlučným pachatel domácího násilí v 10 – 14 % případů a žena v 30 – 38 % případu.

V roce 2009 Hesterová odhalila odlišnosti při analýze 96 případů domácího násilí mezi ženami a muži jako násilnými osobami viz tabulka. 1 níže:

Upřesněné násilí	Muži jako násilné osoby %	Ženy jako násilné osoby %
Verbální násilí	94	83
Fyzické násilí	61	37
Vyhrožování	29	13
Sexuální násilí a obtěžování	29	11
Ničení majetku druhého partnera	20	16
Ničení vlastního majetku	6	11
Použití zbraně	11	24

Z této analýzy je patrné, že slovního napadení se častěji dopouštějí muži, také častěji ničí majetek žen, ženy oproti mužům ničí majetek vlastní. Ženy měly větší sklony k použití zbraně v sebeobraně.

Buriánek ⁵³ ve svém výzkumu poukázal, že násilné ženy jsou ve značné míře žárlivé, což souvisí s přílišnou kontrolou muže a zamezováním jeho sociálních kontaktů, ženy se také často na veřejnosti projevují násilně, zneužívají alkohol či drogy, vyhrožují a používají nejrůznější formy psychického nátlaku.

Ženy projevují svou nespokojenost odmítáním pohlavního styku, jelikož se jí nedostává to, co si přeje, nejčastěji se jedná o naslouchání, pochopení, respekt. Manipulující žena používá sexuální akt v rámci hry o moc, absenci používá jako zbraň. Ženy jako manipulátorky využívají stavy závislosti k posílení vlivu na partnera. „*Když se mají dva rádi, musí cítit potřebu být neustále spolu, pokud ne tak to není opravdová láska*“. Manipulátorky odmítají vyslechnout názory partnera. Říkají, co by měl pociťovat, vyhrožují, ale přitom na sebe neberou odpovědnost za případné rozhodnutí. ⁵⁴

⁵³ (Buriánek, Jiří, Pikálková Simona a Podaná, Zuzana. 2014. *Násilí na mužích. Sonda do zákoutí partnerských vztahů*)

⁵⁴ (Nazare-Aga, Isabelle. 2014. *Láska a manipulace*. Praha : Portál, 2014. stránky 53 - 66)

2.3. Role mužů v rámci domácího násilí

Muži nemusí být zdaleka vždy obětí domácího násilí. ⁵⁵ Mohou být skutečnou obětí domácího násilí, aktéry recipročního násilí, ale také se za oběť mohou jen vydávat.

Muži v roli skutečné oběti domácího násilí potřebují pomoc a oporu, přístup k nim a jednání s nimi musí být nanejvýš citlivý a vstřícný, protože zažívají emoční ztráty nezřídka také psychické trauma. Rovněž kvalita jejich „otcovství“ je silně poškozena. Tito muži jen málokdy a neochotně vyhledávají odbornou pomoc, nejspíš z obavy, že se k nim pracovníci v pomáhajících profesích budou chovat přezíravě. Muži v důsledku domácího násilí mohou zažívat např. generalizovaný strach z násilí, ztrátu domova popřípadě bydlení, negativní emoce jako je hněv, vztek a strach, mají snížené sebevědomí, sebeúctu a sebe hodnoty, pocit bezmocnosti, dále mohou mít problémy s realizací otcovské role, dopady na partnerský popřípadě přátelský vztah.

Důležitou úlohu ⁵⁶ v rozhodování oběti, zda odejít či zůstat hrají nejenom převládající kulturní hodnoty a genderové stereotypy, ale také strach z partnerových hrozeb popřípadě ekonomická závislost. V dnešní době není lehké nalézt místo, kam by mohli muži po odchodu odejít. Po odchodu mohou muži ztratit bydlení, popřípadě nárok spojený se zajištěním bydlení náhradního, může dojít ke ztrátě kontaktu s dětmi, nutnost placení alimentů, ztráta prestiže.

---

⁵⁵ (Ševčík, Drahomír a Špatenková, Naděžda. 2011. *Domácí násilí: kontext, dynamika, intervence*. stránky 99-107)

⁵⁶ (Buriánek, Jiří, Pikálková Simona a Podaná, Zuzana. 2014. *Násilí na mužích. Sonda do zákoutí partnerských vztahů*, str. 16)

3. Práce s obětí domácího násilí

Pokud se oběti násilí rozhodnou vyhledat pomoc, obrací se na nejrůznější instituce. Prvním kontaktem po napadení bývají policisté a zdravotníci, ti hrají důležitou roli při prevenci a identifikaci násilí, z důvodů uvádění jiných příčin vzniku zranění oběti.⁵⁷

Práce s obětí domácího násilí sebou nese určitá specifika⁵⁸ vycházející z prožívání a jednání oběti. Pro získání důvěry a k účinné pomoci oběti domácího násilí, je při jednání zapotřebí dodržovat obecné zásady viz tabulka 2, ale také se při něm vyvarovat chybám viz tabulka 3.

Práci s obětí domácího násilí lze rozdělit do pěti úseků. Jedná se o první kontakt, motivaci k řešení, krizovou intervenci, dále systematickou pomoc při řešení domácího násilí a podporu nastartovaného způsobu života. Práce s obětí domácího násilí záleží na tom, v jaké fázi se oběť s pracovníkem dostala do kontaktu.

Mezi zásady⁵⁹ práce s osobami ohroženým domácím násilím patří jednak velká míra pochopení a vysoká frustrační tolerance. Přesvědčovat ohroženou osobu nebo na ni jakýmkoliv způsobem naléhat, aby se od násilné osoby separovala, je zbytečné. To jí bylo již doporučeno jinými lidmi v rámci neformální sociální opory. Od odborníků potřebuje pomoc nejprve s obnovením sebedůvěry a s praktickými radami spojenými se zajištěním základních potřeb pro přežití. Teprve poté se rozhodují, zda se chtějí od násilné osoby separovat nebo jestli v násilném vztahu chtějí pokračovat. Tento rozhodovací proces může být pro obě strany zdoluhavý a náročný. Může dojít k situaci, kdy se osoba ohrožená domácím násilím rozhodne: že násilný vztah ukončí, ve vztahu bude pokračovat, ale doufá, že se agresor nebo okolnosti změní, vzdá se naděje na jakoukoliv změnu a v násilném vztahu setrvá. Pokud se oběť rozhodnou v násilném vztahu setrvat měla by být vedena k tomu, aby si sama uvědomila, že je to její svobodná volba. Pracovníci v pomáhajících profesích musí rozhodnutí ohrožené osoby respektovat, nekritizovat a neodsuzovat. Pro většinu obětí bývá rozhodnutí odejít výsledkem zdoluhavého procesu s opakovanými odchody a návraty. Často jsou rozpolcené a zmatené, proto je důležitý citlivý a korektní přístup ze stran pracovníků.

Vzhledem k časté izolaci oběti může být významným zdrojem sociální podpory práce ve skupině. Získávají zde náhled na vlastní zkušenosti s násilím, skupina dále může snižovat pocity studu a sebeobviňování oběti, skupina rovněž poskytuje oběti prostor k vyjádření

⁵⁷ (Marvánová-Vargová, Branislava, Pokorná, Dana a Toufarová, Marie. 2008. *Partnerské násilí*. Praha : Linde nakladatelství s.r.o., 2008.stránky 55, 56)

⁵⁸ (Bednářová, Zdeňka, a další. 2006. *Domácí násilí. Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. stránky 41,42)

⁵⁹ (Ševčík, Drahomír a Špatenková, Naděžda. 2011. *Domácí násilí: kontext,dynamika, intervence*. stránky 156,157)

svého názoru beze strachu, ale pocitů a myšlenek. Skupinová práce může mít podobu terapeutické, podpůrné nebo svépomocné skupiny, rozdílem těchto skupin je role a přítomnost terapeuta.⁶⁰

Tabulka 2. Obecné zásady při jednání s obětí domácího násilí

Dát pozor, aby mohla o prožitých traumatech hovořit bez přerušování
Oběti se těžko hovoří, déle jí trvá formulace problému, proto musíme být trpělivý, citlivý, nepospíchat.
Vnímáme potřeby oběti, pokud není připravena o některých informacích mluvit sama, tak tyto informace nevymáháme.
Ujistit se, že oběť tomu co říká, věří, i když to zní nepravděpodobně
Nezapomenou ji ocenit, že vyhledala pomoc.
Orientovat se na budoucnost.
Dát najevo pochopení, potvrzovat emoce např., nechat ji vyplakat.
Projevovat zájem verbálně (parafrázovat, doptávat se, shrnovat poznatky, apod.) i neverbálně (oční kontakt, natočení těla, výraz v tváři).
Oběti se nedotýkat.
Domácí násilí a jeho neakceptovatelnost pojmenovat.
Ujistit oběť, že odpovědnost za násilí má vždy pachatel, i když ten tvrdí opak.
Aktivizovat k nalezení vlastní cesty.
Nabídnou možnosti řešení, nenutit ji k rychlému řešení.
Vždy respektovat rozhodnutí oběti.
Vypracovat bezpečnostní plán.
Navrhovat malé cíle vedoucí ke změně.
Pro prvotní kontakt s ženou, která se stala obětí domácího násilí, je vhodnější, aby s ní jednala také žena.

Tabulka 3. Chyby při jednání s obětí

Utěšování	vyvolává pocit nepochopení	„ <i>To se spraví, bude to dobré</i> “
Litování	dochází k snižování sebevědomí a pocitu vlastních hodnot	„ <i>Je mi Vás líto</i> “
Vyčítání/obviňování	podporuje pocit viny, oběť se uzavírá, brání	„ <i>Proč jste si to nechala líbit, neprovokujete ho náhodou</i> “
Pseudodiagnostický	vyvolává panický strach	„ <i>To vypadá hrozně</i> “

⁶⁰ (Marvánová-Vargová, Branislava, Pokorná, Dana a Toufarová, Marie. 2008. *Partnerské násilí*. Praha : Linde nakladatelství s.r.o., 2008. str. 57)

komentář		
Spěch, hektičnost pracovníka	vyvolání pocitu, že na ni nikdo nemá čas	
Použití cizích slov	vyvolání obav a pocitu zmatku	„Kdyby jste nebyla viktimizována“
Patologizování projevů obětí	prohloubení pocitu viny a prohlubuje nízké sebehodnocení oběti	„Není normální, takhle se chovat“
Nucení k aktivitě	vyvolává pocit odporu, nepochopení, strach, obavu z odebrání dětí	„Syna tam nemůžete nechat, musíte odejít“
Plané sliby	pocit nedůvěry	„Policie zasáhne a nic se nestane“

3.1. Systematická pomoc při řešení domácího násilí

Oběť domácího násilí dle Matouška⁶¹ nejčastěji vyhledává pomoc lékařů (72%), policie ČR (68%), na sociální pracovníky se obrací 40 % obětí. Tyto subjekty tvoří určitou vstupní bránu, díky které, vystupuje domácí násilí ze soukromí na veřejnost.

V rámci sociálních služeb pro oběti domácího násilí není důležitá pouze jejich dostupnost, množství či specializace, ale také postoj poskytovatelů těchto služeb a přístup sociálních pracovníků, kteří v nich pracují.

Sociální pracovníci svým přístupem mohou celý průběh spolupráce s oběťmi domácího násilí usnadňovat, či naopak zhoršovat, v důsledku čehož je ovlivněna i kvalita poskytovaných služeb. Jakákoliv aktivita ze strany odborné veřejnosti může přispět ke změně postojů společnosti k obětem domácího násilí, a tím i ovlivnit přístup sociálních pracovníků k této problematice. Je proto důležité, aby se přístupu sociálních pracovníků k obětem domácího násilí věnovala dostatečná pozornost.

Skutečná oběť domácího násilí ve svém vyprávění vždy minimalizuje. Důvodem bývá zpravidla stud kvůli tomu, co se děje doma, že nedokáže násilí nikterak zabránit, že hledá pomoc, až když je násilí již rozvinuto, ale i za to, že nedokáže uchránit své děti.⁶²

Systematická pomoc⁶³ zahrnuje práci zaměřenou na přímou pomoc oběti domácího násilí a práci nepřímo zaměřenou na širší veřejnost jako jsou různé mediální aktivity, publikační činnosti, vzdělání pracovníků v pomáhajících profesích, preventivní programy na školách apod.

⁶¹ (Matoušek, Oldřich, Kodymová, Pavla a Koláčková, Jana. 2010. *Sociální práce v praxi*. Praha : Portál, 2010. str. 239)

⁶² (Čírtková, Ludmila a Vitoušová, Petra. 2007. *Pomoc obětem a svědkům trestných činů*. str. 110)

⁶³ (Bednářová, Zdeňka, a další. 2006. *Domácí násilí. Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. stránky 61-64)

Přímá pomoc zahrnuje krizovou pomoc (telefonická krizová linka, krizová lůžka, kontaktní krizová pomoc), odborné sociální poradenství (sociální poradenství, právní poradenství a terapie, psychologické poradenství a pedagogické poradenství) a pomoc azylových domů. Přímá práce je poskytována formou pobytových, ambulantních a terénních služeb.

Během pobytové služby se s obětí domácího násilí pracuje intenzivněji, dochází k zajištění bezpečného bydlení na dobu určitou.

V ambulantní služby zajišťují dlouhodobou práci s obětí domácího násilí či krátkodobou intervenci osobám, které potřebují specifickou odbornou pomoc, ale bydlení mají zajištěno. Krátkodobá krizová intervence je poskytnuta také osobám, které se prozatím nerozhodli opustit společné obydlí s agresorem, ale zvažují, jak řešit situaci.

Během terénní formy služeb probíhá spolupráce s obětí domácího násilí nejčastěji v místech, kde se ukrývají, v jejich zaměstnání, v nemocnici apod.

Oběť domácího násilí opouštějící domácnost sdílenou s násilnou osobou zažívá nejistoty, je u ní absence prostředků na jídlo a další základní potřeby, z domácnosti odchází mnohdy i s dětmi, aniž by věděla, jak se jí podaří zabezpečit život do dalších dnů. Oběť je po fyzické stránce vyčerpaná, nevyspalá, unavená, může mít i bolestivé následky po napadení.

Oběť by si měla odpočinout, načerpat fyzické síly, měl by jí být umožněn dostatečný spánek, dále lékařská pomoc, medikace, dále pomoc se sociálními dávkami, v neposlední řadě by jí neměl být zapomenut poskytnut potravinový a hygienický balíček.

Poté co jsou oběti domácího násilí zabezpečeny základní fyziologické potřeby, dochází k zajištění bezpečného bydlení. Tedy bydlení, které oběti poskytne dostatečnou ochranu před útoky agresora. Toto bydlení je zajištěno formou azylových domů (popřípadě bytů) s utajenou nebo neveřejnou adresou, kam se mohou v případě potřeby uchýlit. Mezi poskytovatele těchto azylových domů patří: Rosa, Acorus, Diakonie, Charita Praha (formou Projektu Magdala) a jiné.

3.2. Krizová intervence

Jedním z nejčastějších důvodů, ⁶⁴ proč klienti vyhledávají služby krizové intervence je násilí. Jedná se o širokou problematiku, která zahrnuje celou řadu ztrát např. ztráta očekávání, kontroly, moci, důvěry atd. Násilí a agrese mohou být na jedné straně reakcí, projevem nebo důsledkem krize, na straně druhé mohou znamenat příčinu či spouštěč dalších krizí.

„Krizová intervence zahrnuje postupy, jejíž cílem je odvrácení bezprostředního ohrožení a zajištění bezpečnosti oběti. Kromě běžných metod krizové intervence je v případech

---

⁶⁴ (Špatenková, Naděžda, a další. 2004. *Krizová intervence v praxi*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2004. str. 103)

*partnerského násilí nezbytné identifikovat dostupné zdroje pomoci (např. nejbližší specializované poradny, azylové domy pro oběti násilí, krizová centra, možnosti rodiny a známých poskytnou oběti pomoc a na přechodnou dobu např. i ubytování) a vytvořit individuální bezpečnostní plán“.*⁶⁵

Krizovou intervencí chápeme ⁶⁶ jako terapeutický postup, pomocí kterého se jedinec prostřednictvím vztahu k druhému člověku a sebeuvědoměním dostává do kontaktu se svojí krizí „*takže je schopný vnímat tvořivý obrat a uskutečnit potenciál, který je v krizi obsažený*“.

Jedná se o specializovanou pomoc⁶⁷ osobám, které se ocitli v krizi, je tvořena různými formami pomoci. Úkolem této pomoci je navrátit jedinci jeho psychickou rovnováhu, která byla díky kritické životní události narušena. Jedná se o psychologickou, lékařskou, sociální a právní pomoc.

Mezi specifické znaky krizové intervence patří⁶⁸: okamžitá pomoc „*tady a teď*“, redukce ohrožení, dále časové ohraničení 6 – 10 setkání jednou za týden, popřípadě 6 – 10 dní při krátkodobé hospitalizaci, intenzivní kontakt krizového intervenanta s klientem, strukturovaný, aktivní, někdy i direktivní přístup krizového intervenanta.

V praxi tvoří krizovou intervencí tyto aktivity⁶⁹: poskytnutí emocionální podpory a pocitu bezpečí, usnadnění komunikace, podpora ventilace emocí, dále konfrontace s realitou a eliminace sklonů k odmítání a zkreslování reality, identifikace „*akutního*“ problému, který je třeba řešit, odhalení skryté zakázky, mobilizace zdrojů pomoci. Rozdělujeme dva typy kontaktu krizového pracovníka s klientem, a to na prezenční a distanční formu pomoci. Prezenční forma pomoci zahrnuje ambulantní pomoc v krizi, hospitalizaci, dále terénní a mobilní služby. Při distanční formě pomoci je krizový intervent vzdálen od klienta. Jedná se tedy o telefonický nebo internetový kontakt mezi krizovým interventem a klientem.

---

⁶⁵ (Marvánová-Vargová, Branislava, Pokorná, Dana a Toufarová, Marie. 2008. *Partnerské násilí*. Praha : Linde nakladatelství s.r.o., 2008. str.56)

⁶⁶ (Levická, Jana, a další. 2004. *Sociální práce rodinou*. Trnava : autor neznámý, 2004. str 43)

⁶⁷ (Špatenková , Naděžda, a další. 2004.*Krizová intervence v praxi*. Praha : Grada Publishing, a.s,2004.str.15-17)

⁶⁸ (Tamtéž, str. 16)

⁶⁹ (Tamtéž, str 23,24)

3.3. Principy práce s obětí domácího násilí

Pracovníci ⁷⁰ by měli při práci s klienty upřednostnit neformální způsob řešení konfliktu a pomoc oběti domácího násilí. Mezi vhodné kroky patří i ochrana oběti před sekundární viktimizací prostřednictvím nestátních organizací.

Oběti domácího násilí vyžadují praktickou i duševní podporu. Tato podpora zahrnuje: materiální, psychickou a právní pomoc. Materiální pomoc obsahuje bezpečné bydlení, péči o dítě, přístup k veřejným službám. Psychická pomoc je zaměřena na rady, vedení k rozhodnosti, skupiny vzájemné podpory, ale také schůzky podporující sebeúctu a sebedůvěru. Právní pomoc se týká majetku, finanční podpory, i sociální podpory, ale také dětí a jejich opatrovnictví.

Je třeba mít na paměti, že se oběti cítí zahanbeně, poníženě, jsou vystrašené. Potřebují podporu, ujištění, že nejsou sami, že to co se stalo, na ni nevrhá špatné světlo. Také je zapotřebí, aby sama došla k přesvědčení, že násilí, které podstoupila, nebylo její vinou. Pro oběti domácího násilí znamená významnou podporu i docházka do svépomocných skupin.

Základ komunikace s obětí spočívá v předpokladu, že oběť není odpovědná za násilí agresora, dochází k povzbuzování obětí k samostatnému rozhodování. Při práci s klienty pracovníci nevnucují své hodnoty, nechávají přijatelné a únosné řešení situací na obětech a jejich představách.

Mezi základní doporučení při práci s obětí domácího násilí patří: vhodná komunikace, poskytnutí informací, odhad rizik dalších incidentů, odhad zdravotních rizik pro oběť, popřípadě dětí, přesné a podrobné dokumentování případu a přijatých opatření.

---

⁷⁰ (Matoušek, Oldřich, Kodymová, Pavla a Koláčková, Jana. 2010. *Sociální práce v praxi*. stránky 240 - 242)

4. Právní rámec domácího násilí v ČR

Roku 2003 vyhlásily nevládní organizace kampaň proti domácímu násilí na ženách, cílem této kampaně bylo zvýšit informovanost o domácím násilí, ale také posílit povědomí o tom, že je nepřijatelné.

Od 1. června 2004⁷¹ je domácí násilí považováno za trestní čin označený jako týrání osoby žijící ve společném obydlí. V březnu 2006 došlo ke schválení zákona 135/2006 Sb., o ochraně před domácím násilím, obsahuje tři normativní předpisy, jedná se o: zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (úplné znění zákona č. 7/2009 Sb.), zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Při projednávání zákona 135/2006 Sb., došlo k prosazení priority ochrany života, zdraví a lidské důstojnosti před ochranou soukromých a vlastních práv. 1. ledna 2007 došlo k změně zákona č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé oblasti ochrany před domácím násilím.

Česká republika je připojena k zemím Evropské unie, které pomocí jejich zákonodárství vytváří právní rámec k prevenci domácímu násilí, ale také kvalifikovanou pomoc jejich obětem.

Přístup k řešení domácího násilí v České republice lze vyjádřit pomocí tří pilířů, které znázorňují propojení všech složek, poskytující pomoc a ochranu obětem domácího násilí: první pilíř zahrnuje Policii České republiky, ta vykoná zásah na místě incidentu a po splnění zákonných podmínek uplatnění institutu vykazání. Druhým pilířem jsou intervenční centra a orgány sociálně-právní ochrany dětí, kdy probíhá následná psychologická, sociální a právní pomoc ohroženým osobám a ochrana nezletilých osob. Třetím pilířem je justice, tedy občanskoprávní řešení na základě předběžného opatření na návrh ohrožené osoby.

České právo vždy zakazovalo násilí proti člověku. Toto násilí postihovalo pachatele sankcemi, mezi které patří i vězení. „*Dlouhá léta trvalo, než čeští zákonodárci pochopili, že domácí násilí je tak specifické protiprávní jednání, že na ně v zákonech nestačí obecné zákazy a tresty, že vyžaduje speciální právní úpravy*“.⁷²

Záruky k dodržování lidských práv jsou zakotveny v mezinárodních smlouvách o občanských a politických právech, o právech hospodářských, sociálních a kulturních. Jedná se o právo na život a tělesnou integritu, dále ochranu před mučením, krutým a nelidským zacházením či ponižováním, ale také právo na osobní a domovní svobodu a bezpečí.

⁷¹ (Voňková, Jiřina. 2012. *Vaše právo - první právní pomoc ženám, obětem domácího násilí*. stránky 5,6)

⁷² (Conwayové, Helen L. 2007. *Domácí násilí. Příručka pro současné i potencionální oběti*. str. 77)

Společnost ⁷³ vnímá problematiku domácího násilí mnohem obezřetněji než v minulosti. Tvořivý přístup k problematice domácího násilí si žádá nové formy a přístupy subjektů, které se podílejí na odhalování domácího násilí a odpovídají za postih pachatele a ochranu oběti. Mezi stěžejní trestné činy, které jsou bezprostředně s domácím násilím spojeny, řadíme dle trestního zákoníku zákona č. 40/2009 Sb., paragrafy: 171 Trestní čin omezování osobní svobody, 198 trestný čin týrání svěřené osoby dále 199 Trestné činy týrání osoby žijící ve společném obydlí, 346 Trestný čin nebezpečného pronásledování.

4.1. Možnosti pomoci osobám ohroženým domácím násilím

4.1.1. Institut vykázání

Cílem zásahu je zastavit násilí, poskytnout ochranu a bezpečnost ohrožené osobě, pokud jsou naplněny zákonné podmínky pro vykázání, pak dojde k jeho provedení.

*„Policisté jsou každý den voláni k desítkám případů takzvaného „narušení občanského soužití. To dosahuje různé intenzity, od hlasitých hádek, přes rozbíjení nábytku, až po fyzické napadání. Zákony dělí jednání podle jeho závažnosti a následků, agresor může být podezřelý ze spáchání přestupku či trestného činu. Paragrafy zákonů však situaci na místě neřeší, postihují a trestají jenom jednání pachatele. Řešení situace na místě incidentu je pak na policejní hlídce a rozhodnosti oběti“.*⁷⁴

Vykázání v České republice je upraveno s platností od 1. ledna 2009 v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, konkrétně v paragrafech 44 až 47 „Oprávněné vykázání z bytu nebo domu a bezprostředního okolí“.

Institut vykázání slouží jako preventivní opatření směřující k ochraně ohrožených osob. Policista může vykázat agresora z obydlí, kde žije společně s obětí, a to i jeho bezprostředního okolí a zakázat mu do něj vstoupit. Takto policista jedná, pokud je odůvodněná obava, že dojde k nebezpečnému útoku proti životu, zdraví, svobodě nebo k útoku proti lidské důstojnosti. Agresor musí odevzdat všechny klíče od společného obydlí. Pokud výzvu neuposlechne, může mu být udělena pokuta do výše 1000 Kč. Policista rozhoduje o vykázání agresora bez ohledu na názor oběti. Vykázání trvá po dobu 10 dní od vydání rozhodnutí o vykázání. Tato lhůta poskytuje oběti čas, aby podala k soudu návrh na předběžné opatření, pokud stále hrozí nebezpečí útoku ze strany násilné osoby. V návrhu

---

⁷³ (Králičková, Zdeňka., a další. 2011. *Právo proti domácímu násilí*. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, 2011 str. 89 - 95)

⁷⁴ (Policejní prezidium České republiky. [Online] [Citace: 4. prosinec 2016.] Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vykazani-je-ucinnou-pomoci-obetem-domaciho-nasili.aspx>)

může vyžadovat, aby pachatel měl zakázaný přístup do společného obydlí a bezprostředního okolí. Soud má na rozhodnutí o návrhu na vydání předběžného opatření 48 hodin. Předběžné opatření má platnost 1 měsíc ode dne vykonatelnosti, lhůta může být prodloužena. Pokud dojde k vykázání násilné osoby ze společného obydlí, má Policie ČR povinnost informovat do 24 hodin o této skutečnosti místně příslušné Intervenční centrum. Pracovníci příslušného intervenčního centra kontaktují ohroženou osobu s nabídkou jejich služeb a pomoci sepsání již zmiňovaného předběžného opatření.⁷⁵

Vykázaná osoba má právo si ze společného obydlí vzít osobní věci, cennosti nebo doklady, jedenkrát v průběhu vykázání si může vzít věci nezbytné pro její podnikání nebo povolání a to vždy za účasti policie. Také má právo být informována o možnostech ubytování.⁷⁶

Policie za rok 2013⁷⁷ z důvodného podezření na domácí násilí vykázala ze společného obydlí 1267 osob. V roce 2014 bylo vykázáno celkem 1382 osob, roku 2015 došlo k vykázání 1200 osob. V Praze dle statistik Asociace pracovníků intervenčních center ČR⁷⁸ bylo za rok 2014 vykázáno 213 osob, v roce 2015 se jednalo o 195 osob, za minulý rok došlo k vykázání 206 osob.

K 1. lednu 2014 došlo ke změnám ve vykázání: Nově rozhoduje civilní soud podle ustanovení zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, dále do 31. prosince 2013 byla maximální doba předběžného opatření jeden rok, nově dle paragrafu 752 zákona č. 89/2012 Sb., je zkrácena na půl roku od jeho vydání. Pro prodloužení předběžného opatření stačí podat návrh na jeho prodloužení, nově existuje možnost zrušit předběžné opatření soudní cestou. Došlo k rozšíření okruhu účastníků řízení o předběžném opatření, navrhovatelem nemusí být ohrožená osoba, odpůrcem je násilná osoba. Navrhovatel může být nezletilé dítě, v tom případě návrh na předběžné opatření podává zákonný zástupce, opatrovník, Orgán sociálně právní ochrany dětí nebo právník s plnou mocí dítěte. Dítě starší 16 let může samo podat návrh. Předběžné opatření vydává nově příslušný obecný soud navrhovatele. „*Pro návrh předběžného opatření je nutné uvést skutečnosti, které dosvědčí, že společné bydlení účastníků v obydlí, ve kterém se nachází společná domácnost, je pro navrhovatele z důvodu tělesného nebo duševního násilí vůči jeho osobě nebo vůči jiné osobě, která v této domácnosti žije, nesnesitelné, anebo uvedení skutečností, které osvědčí nežádoucí sledování nebo obtěžování navrhovatele. V případě, že návrh nebude obsahovat všechny náležitosti, soud*

---

⁷⁵ (ProFem. [Online] [Citace: 2. listopad 2016.] www.profem.cz.)

⁷⁶ (Voňková, Jiřina. 2012. *Vaše právo - první právní pomoc ženám, obětem domácího násilí*. str. 14)

⁷⁷ (Policejní prezidium České republiky. [Online] [Citace: 4. prosinec 2016.] Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/zverejnene-informace-2016-domaci-nasili.aspx>)

⁷⁸ (Asociace pracovníků intervenčních center. [Online] [Citace: 10. březen 2017.] http://www.domaci-nasili.cz/?page_id=255.)

vyzve navrhovatele k doplnění. Nedojde-li ve stanovené lhůtě k doplnění, pak soud návrh odmítne“.⁷⁹ Pokud vykázaná osoba poruší povinnost nevstupovat a nezdržovat se ve společném obydlí, provede soud kdykoliv a bezodkladně na návrh ohrožené osoby opětovný výkon tohoto rozhodnutí vykázaní násilné osoby ze společného obydlí.

Dle⁸⁰ paragrafu 751 zákona č. 89/2012 dochází k omezení nebo vyloučení práva jednoho z manželů bydlet ve společném bytě nebo domě, ke kterému dojde pouze na základě rozhodnutí soudu na návrh dotčené/ho manžela/ky, stane-li se další společné bydlení manželů v bytě nebo domě, ve kterém se nachází jejich společná domácnost, pro jednoho z nich nesnesitelné z důvodu tělesného nebo duševního násilí vůči manželovi/ce nebo jiné osobě žijící v této rodinné domácnosti. Stejná ochrana se týká i rozvedených manželů sdílející ve společném obydlí rodinnou domácnost nebo žijící společně mimo rodinnou domácnost.

4.1.2. Intervenční centra

„Smyslem intervenčních center je pomoci osobám ohroženým domácím násilím při řešení jejich krizové situace a při návratu k běžnému životu“.⁸¹

Intervenční centra mají v systému pomoci osobám ohroženým domácím násilím nezastupitelnou roli,⁸² bez jejich existence by systém jako celek nefungoval. Intervenční centra působí v krajských městech České republiky v úzké spolupráci s Policií ČR a dalšími institucemi.

Dle Matouška⁸³ jsou intervenční centra zřizována pro pomoc osobám ohroženým domácím násilím. Ohrožené osoby kontaktují intervenční centra samy nebo na doporučení policie, která v jejich domácnosti zasahovala dle zákona na ochranu před domácím násilím, tedy zákona č. 35/2006 Sb.

„Podle⁸⁴ zákonů č. 108/2006 Sb., o sociálních službách; č. 135/2006 Sb., a vyhlášky MPSV č. 505/2006 Sb., § 25 intervenční centrum nabízí pomoc na základě rozhodnutí o vykázaní ze společného obydlí nebo zákazu vstupu do něj vydaného podle zvláštního právního

---

⁷⁹ (Dona linka- Pomoc obětem domácího násilí. [Online] [Citace: 11. listopad 2016.] Dostupné z: www.donalinka.cz)

⁸⁰ (Zákon č.89/2012 Sb. Občanský zákoník [Online] [Citace: 14. listopad 2016.] www.zakonyprolidi.cz.)

⁸¹ (Ševčík, Drahomír. [Online] [Citace: 21. prosinec 2016.] Dostupné z: www.domacinasili.cz/Download/cinnost%20intervenčních%20center.doc.)

⁸² (Ševčík, Drahomír a Špatenková, Naděžda. 2011. *Domácí násilí: kontext, dynamika, intervence*. Stránky 143-146)

⁸³ (Matoušek, Oldřich. 2008. *Slovník sociální práce*. Praha str. 81)

⁸⁴ (Acorus, z.ú. [Online] [Citace: 15. listopad 2016.] Dostupné z: <http://www.acorus.cz/cz/domacinasili/intervencni-centra.html>)

předpisu, osobě ohrožené násilným chováním vykázané osoby, a to nejpozději do 48 hod. od doručení opisu tohoto rozhodnutí intervenčnímu centru. Pomoc intervenčního centra může být poskytnuta rovněž na základě žádosti osoby ohrožené násilným chováním jiné osoby obývající s ní společné obydlí nebo i bez takového podnětu, a to bezodkladně poté, co se intervenční centrum o ohrožené osobě násilným chováním dozví“. Intervenční centra poskytují ambulantní, terénní nebo pobytové služby, tyto služby jsou bezplatné. Od 1. ledna 2007 poskytují sociálně terapeutické činnosti, pomáhají při uplatňování práv, oprávněných zájmů, při obstarávání vlastních záležitostí. Dále poskytují ubytování a stravu, popřípadě při jejím zajištění. Zajišťují také spolupráci a vzájemnou informovanost mezi intervenčními centry, poskytovateli jiných sociálních služeb, obcemi, útvary Policie České republiky, obecní policií, ale také spolupracují s orgány sociálně právní ochrany dětí.

První kontakt intervenčního centra s osobou ohroženou domácím násilím po policejním vykázaní násilné osoby, probíhá telefonicky, v některých případech tento kontakt není možný, na místo toho je poslán email, nebo proběhne kontakt osobní. Při telefonickém rozhovoru je ohrožené osobě vysvětlen zákonný postup, je seznámena se všemi podmínkami poskytovaných služeb. Je jí nabídnuto využití služeb centra, tedy sociálně právní a psychologické poradenství, které ohrožené osobě pomůže zorientovat se v její situaci, případně naplánovat další kroky. Dochází také k domluvě osobního kontaktu.

Služby intervenčního centra jsou poskytovány i osobám, které se cítí být domácím násilím ohroženy, ale nevyhledaly pomoc policie, nebo ji vyhledaly, ale policie v dané situaci neprovedla vykázaní, ale přijala jiné opatření a předala kontakt na intervenční centrum. V tomto případě se jedná o tzv. nízkoprahové klienty. Do intervenčních center přichází pro radu i tzv. zachránci, tedy osoby konfrontované s případy domácího násilí ve svém okolí. Chtějí získat informace, podporu a praktické instrukce o tom, jak mohou osobám ohroženým domácím násilím pomoci.

4.1.3. Azylové domy

Rozhodnutí odejít⁸⁵ do azylového domu je pro oběť samotnou nebo s dětmi velký krok, ke kterému dospěla po dlouhé době prožívání domácího násilí. Důvodem pro toto rozhodnutí odejít je převážně strach o vlastní života nebo snaha ochránit děti. Odchodem do azylového domu se oběti naskytují nové možnosti, ale i proces změn, který s odchodem souvisí. Tento proces změn je komplikovaný a mnohdy i bolestný. Oběť odchodem z násilného vztahu ztrácí

---

⁸⁵ (Bednářová, Zdeňka, a další. 2006. *Domácí násilí. Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha : Acorus, 2006.stránky 68,69)

svůj domov, přátelé ale také jistoty. Přichází do neznámého prostředí, mezi cizí lidi, s kterými se musí naučit žít a vycházet, také se musí naučit dodržovat pravidla zařízení. Další věcí, kterou oběť po odchodu do zařízení řeší, bývá často rozvod, ale také spor o majetek nebo o děti.

Často musí snášet výhrůžky a manipulaci ze strany partnera, ale také nátlak od osob blízkých partnera (většinou jeho rodiny).

V zákoně č 108/2006 Sb., o sociálních službách dle § 57 ⁸⁶ poskytují azylové domy pobytové služby na přechodnou dobu osobám v nepříznivé sociální situaci spojené se ztrátou bydlení. Služby poskytují tyto základní činnosti: poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy, poskytnutí ubytování, pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí.

Přechodná doba znamená ubytování od jednoho měsíce po dobu maximálně jednoho roku.

V České republice není koncepce azylových domů zákonem o sociálních službách stanovena, ale Sdružení azylových domů ⁸⁷ je nejčastěji dělí dle cílové skupiny a to na: azylové domy pro muže, pro ženy (pro ženy s dětmi), pro mladé do 26 let a pro rodiny s dětmi.

Cílem azylových domů dle Kozlové ⁸⁸ je pomoci klientům samostatně řešit obtížnou sociální situaci a stát se nezávislým na systému sociální pomoci, popřípadě tuto závislost co nejvíce minimalizovat. Je to především bezpečné místo, ⁸⁹ kam se oběť dočasně uchýlí před násilím, nebo slouží jako tzv. odrazový můstek pro vybudování nového života. Tyto domy slouží oběti také k zotavení z následků násilí a k tomu, aby se začala rozhodovat sama za sebe o tom, co chce dělat v budoucnosti.

„Má-li obstát, musí se znovu učit být samostatná, rozhodovat sama, naučit se stanovovat hranice uvnitř sebe i navenek, brát ohled na své potřeby, naučit se říkat ne, znovu začít budovat své poničené sebevědomí a vědomí vlastní hodnoty vytvořit si nové sociální kontakty apod.“ ⁹⁰

Matoušek ⁹¹ uvádí, že azylové domy jsou ubytovací zařízení pro osoby bez přístřeší, klientům motivovaným pro změnu životního stylu umožňují integraci do společnosti, proto během pobytu jsou na klienty kladeny postupně náročnější stupně.

---

⁸⁶ (Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách.)

⁸⁷ (SDRUŽENÍ AZYLOVÝCH DOMŮ V ČR, o.s. [Online] [Citace: 13. únor 2017.] Dostupné z: www.azylovedomy.cz.)

⁸⁸ (Kozlová, L. 2005. *Sociální služby*. Praha : Triton str. 30)

⁸⁹ (Conwayové, Helen L. 2007. *Domácí násilí. Příručka pro současně i potencionální oběti*. 2007. str. 90)

⁹⁰ (Bednářová, Zdeňka, a další. 2006. *Domácí násilí. Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha : Acorus, 2006. str. 69)

⁹¹ (Matoušek, Oldřich. 2008. *Slovník sociální práce*. Praha : Portál, 2008.str. 30)

Azylové domy poskytují dva typy služeb. Prvním jsou základní služby, ty garantuje zákon o sociálních službách, zahrnují poskytnutí stravy nebo pomoc při jejím zajištění, poskytnutí přechodného ubytování, pomoc při prosazování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí, některé jsou zpoplatněny. Pro klienty je ze zákona bezplatné základní sociální poradenství. Dle zákona 108/2006 Sb.,⁹² o sociálních službách základní sociální poradenství poskytuje osobám potřebné informace přispívající k řešení jejich nepříznivé sociální situace. Sociální poradenství je základní činností při poskytování všech druhů sociálních služeb; poskytovatelé sociálních služeb jsou vždy povinni tuto činnost zajistit.

Druhým typem jsou fakultativní služby, tyto služby nejsou ve všech azylových domech stejné. Mezi tyto služby patří výchovné a vzdělávací aktivity (zájmové aktivity pro uživatele služeb, doučování) a sociálně rehabilitační aktivizační činnosti (motivační a aktivizační programy k upevňování a rozvoji sociálních dovedností). Mezi fakultativní služby může patřit i možnost přístupu k internetu, televize na pokoji apod.

V azylových domech pro matky s dětmi⁹³ „*probíhají pravidelné konzultace klientky a sociální pracovnice, kde dochází k postupnému řešení problému od jednoduchého ke složitějšímu, ale také k předávání zodpovědnosti ze zaměstnance na klientku. Konzultace jsou prováděny i u klientek, které bydlí v tréninkových nebo sociálních bytech. Během pobytu v azylovém domu se všechny matky povinně účastní pravidelného setkání s vedením domu v rámci komunity*“. Klientem tohoto typu zařízení se může stát i muž, který se společně se svým dítětem ocitl v nepříznivé sociální situaci. Pravidelné konzultace a spolupráce se sociálními pracovníky probíhají také v azylovém domě pro muže a pro ženy.

V některých azylových domech je zavedena tzv. krizová pomoc.⁹⁴ Tato služba je poskytována osobám, které se nacházejí v situaci ohrožení zdraví nebo života, kdy přechodně nemohou řešit svoji nepříznivou sociální situaci vlastními silami. Krizová pomoc je poskytnuta na dobu maximálně 7 dnů. Mezi základní činnosti, patří: poskytnutí ubytování, stravy nebo pomoc při jejím zajištění, sociálně terapeutické činnosti, dále pomoc při uplatňování práv a oprávněných zájmů, pomoc při obstarávání osobních záležitostí.

Tato pomoc je poskytována přímo v komplexu azylového domu kde se nachází samostatná bytová jednotka, která je určena pro osoby v krizové situaci. Uživatelům je zdarma poskytnuta materiální pomoc, potraviny, možnost praní, využití počítače a internetu. Sociální

---

⁹² (Zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách. [Online] [Citace: 13 prosinec 2016.] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>)

⁹³ (Hajná, Martina. 2015. *Forma sociální pomoci v azylovém domě pro matky s dětmi*. Praha :, 2015. str. 26)

⁹⁴ (Tamtéž., str. 29)

pracovníci pomáhají uživatelům vyhledávat další možnosti k ubytování po odchodu z krizové pomoci, aby se nedostali zpět na ulici, jinak by tato služba postrádala smysl.

4.2. Prevence proti domácímu násilí

Nejúčinnější formou prevence vzniku domácího násilí je zvyšování povědomí široké veřejnosti o tomto společenském jevu, pomocí přednášek a besed, které jsou zaměřené na konkrétní cílovou skupinu. Podstatou prevence proti domácí násilí je především snaha učinit kroky, které sníží jeho výskyt formou zamezení vzniku okolností vedoucích k propuknutí násilí ve vztahu s osobou blízkou.

První snahy o legální potrestání domácího násilí byly neúspěšné.⁹⁵ Organizace, exekutiva, zákonodárci, justice, ale také policejní orgány si vzájemně nenaslouchaly a snahy o koordinaci a provázanost nestátních neziskových organizací byly nedostatečné. Zlom nastal až roku 2002, kdy Výbor OSN žádal Českou republiku o přijetí zákona o ochraně před domácím násilím, zároveň požadoval proškolení zaměstnanců státní správy, justice, policie, ale také zdravotnických a sociálních pracovníků v problematice domácího násilí. Žádost se vztahovala také na spuštění intenzivních kampaní o nepřijatelnosti násilí. Dle doporučení Rady Evropy byly členské státy vyzývány k přijetí opatření, např. soudy mohou vydat předběžná opatření k ochraně oběti formou zákazu přiblížení, kdy pachatel nesmí oběť kontaktovat ani se k ní přibližovat. Významným mezníkem v legislativních změnách a jejich prosazování v ochraně před domácím násilím se stalo založení Aliance proti domácímu násilí na půdě Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, byli zde zastoupeni poslanci, exekutiva, ziskový sektor, ale také iniciátor projektu Bílý kruh Bezpečí z.s., v roce 2006 byl z iniciativy Aliance proti domácímu násilí přijat zákon o ochraně před domácím násilím.

Cílem prevence⁹⁶ není stíhat a potrestat pachatele, ale eliminovat násilí zásahem zvenčí. Účinná prevence při kontaktu s domácím násilím může zásadně ovlivnit kvalitu života oběti. Problému je lepší předcházet než ho pak řešit. Jak ale předcházet domácímu násilí? Je třeba jasně a srozumitelně popsat problematiku domácího násilí, seznámit s touto problematikou co největší společnost a také proti domácímu násilí ve společnosti zvýšit citlivost.

Eliminaci vzniku domácího násilí se zabývá primární prevence. Nejúčinnějším opatřením, které je na každém z nás, je pečlivý a uvážlivý výběr životního partnera, ale také budování dobrého rodinného zázemí. Dále informace o tom, co je považováno za normální a co nemůže být tolerováno ve vztahu, v rodině a v soužití ve společné domácnosti. Pro prevenci domácího

⁹⁵ (Voňková, Jiřina a Spoustová, Ivana. 2008. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. stránky 167–169)

⁹⁶ (Ševčík, Drahomír a Špatenková, Naděžda. 2011. *Domácí násilí: kontext, dynamika, intervence*. stránky 151 - 154)

násilí jsou důležité i dobré vztahy v původní rodině, kvalitní přátelské a příbuzenské vztahy, budování sebedůvěry, sebeúcty. Důležitá je také společností uznávaná výchova k osvojení si ženských a mužských rolí, v neposlední řadě probíhá primární prevence na školách formou rodinné, sexuální a občanské výchovy.

Sekundární prevence se zaměřuje na včasné rozeznání problematiky domácího násilí a zahrnuje všechna opatření a intervenci. Cílem této prevence je zabránit zhoršování situace, dále zamezit komplikacím, ale také negativním důsledkům domácího násilí. Je třeba rozeznat rizikovou domácnost, k tomu slouží tzv. indikátory, řadíme sem: komunikační problémy v rodině, přítomnost vzájemně působících stresorů. Sekundární prevence může mít podobu krizové intervence, poradenství nebo přímé terapie, která je poskytována agresorům v domácím násilí, ale také dalším osobám, které byly v domácnosti násilím zasaženy.

Odstraněním či zmírněním nepříznivých dopadů domácího násilí a snahou o návrat zasažených osob k normálnímu fungování, ale také zvýšením kvality jejich života se zabývá terciální prevence. Je v ní zahrnuta reintegrace, sociální rehabilitace, reedukace, resocializační činnosti a sociální opatření např. komplexní péče o oběti domácího násilí, ubytování, sociální služby, sociální dávky atd. Při této prevenci jsou osoby ohrožené domácím násilím ze strany pracovníků podporovány v komunikaci a v jejich znovu zapojení do společnosti.

Prevenčí domácího násilí se zabývají státní orgány a nestátní organizace. Některé nestátní organizace ⁹⁷ přispěly k realizaci zákona o ochraně před domácím násilím v praxi, jiné se soustředí na přímou pomoc osobám ohroženým domácím násilím, ale také se angažují v problematice prevence domácího násilí a pomoci oběti formou kampaní, seminářů pro laickou, ale také odbornou veřejnost. Mezi tyto organizace řadíme: Bílý kruh Bezpečí z.s., proFem, Rosa, Bílá stužka Česká republika ⁹⁸ - Kampaň Bílá stužka – Muži proti násilí na ženách a dětech je zaměřena na ukončení násilí, které je pácháno na ženách a dětech. Kampaň je vedena muži, protože právě oni mají tu moc násilí na ženách a dětech zastavit. Tato kampaň je rozšířena ve více než 55 zemích celého světa. „*S nápadem rozjet kampaň i v České republice přišla Liga otevřených mužů (LOM), která podporuje sebereflexi a osobní růst mužů v současném světě. Je důležité, aby muži pro začátek alespoň vyjádřili svůj postoj k násilí. Muž, který bije svoji manželku a děti, by už neměl být ostatními brán jako norma. Kampaň je postavená na duchu komunitní spolupráce, nechceme vytvořit hierarchický a byrokratický moloch*“ ⁹⁹

⁹⁷ (Voňková, Jiřina a Spoustová, Ivana. 2008. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. stránky 172–175)

⁹⁸ (Bílá stužka Česká republika [Online] [Citace: 5. březen 2017.] Dostupné z: <http://www.muziprotinasili.cz/>.)

⁹⁹ (Bílá stužka Česká republika [Online] [Citace: 5. březen 2017.] Dostupné z: <http://www.muziprotinasili.cz/>.)

Další kampaní, zaměřena proti domácímu násilí je projekt Mlčení bolí,¹⁰⁰ tato kampaň se snaží o zbourání mýtů a prolomení tabu kolem domácího násilí. Jejím cílem je informovat veřejnost o poslání intervenčních center, ale také snaha o rozpoutání mezioborové diskuze na téma zkvalitnění pomoci lidem ohroženým domácím násilím v České republice.

---

¹⁰⁰ (Bílý kruh bezpečí [Online] [Citace: 5. březen 2017.] Dostupné z: www.domacinasili.cz/aktuality/n208-mlceni-boli-novy-projekt-proti-domacimu-nasili/.)

Empirická část

5. Metodika výzkumu

5.1. Cíle empirické části

Cílem empirické části je představit domácí násilí páchané na mužích na konkrétních případech, zachytit jejich životní příběh a současnou životní situaci, ale také pohled sociálních pracovníků na problematiku domácího násilí.

5.2. Charakteristika zkoumaného souboru

K výběru výzkumného souboru pro rozhovor s muži jako obětí domácího násilí, byla zvolena metoda prostého záměrného (účelového) výběru. Tento výběr představuje nejjednodušší variantu metody záměrného výběru. Metodu záměrného výběru řadíme mezi nejrozšířenější metodu výběru, s jakou se setkáváme při aplikaci kvalitativního výběru. Postupem při tomto výběru je cílené vyhledávání účastníků podle jejich určitých vlastností.¹⁰¹

K metodě výběru výzkumného souboru pro rozhovory se sociálními pracovníky byla použita metoda účelového výběru přes instituci.¹⁰² Při účelovém výběru přes instituci je využíván určitý typ služeb nebo činnost instituce, určené pro cílovou skupinu, která nás po stránce výzkumu zajímá. Tento záměrný výběr je z hlediska času a nákladů velmi efektivní.

Kontakt s muži byl navázán díky dřívější praxi v azylovém domě. Získání důvěry a motivace k účasti na rozhovoru je naprosto klíčová. Díky tomu, že s těmito respondenty dříve probíhala spolupráce v rámci praxe v azylovém domě, souhlas s rozhovorem poskytli za velmi krátkou dobu. Respondenti bez problému odpověděli na kladené otázky.

Z důvodů získání pravdivých a osobních informací byli rovněž respondenti informováni o anonymitě rozhovoru, zároveň byla plně respektována míra a volba jejich vyjádření. Pro zachování anonymity jsou veškeré osobní údaje v práci pozměněny.

Rozhovory s muži byly uskutečněny v jejich přirozeném prostředí, tedy v jejich domácnosti. Komunikace s muži byla vedena tak, aby byla pro ně přijatelná a současně umožnila zjišťovat údaje, které jsou pro výzkum potřebné. Rozhovory se sociálními pracovníky se konaly v jejich kancelářích v azylovém domě. Rozhovory jak s respondenty, tak se sociálními pracovníky byly provedeny od ledna do března 2017 v rozsahu 30 až 45 minut.

---

¹⁰¹ (Miovský, Michal. 2006. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha : Grada Publishing, a.s. 2006 stránky 135,136)

¹⁰² (Tamtéž., str. 138)

Respondenti i sociální pracovníci byli seznámeni s účelem rozhovoru a se způsobem záznamu. K nahrávání odpovědí byl použit audiozáznamu, tento záznam jim nevalil. Obdrželi k přečtení a následně k podpisu informovaný souhlas (PŘÍLOHA A, PŘÍLOHA B).

Muži byli při odpovědích na kladené otázky emocionálně rozhořčeni, proto z důvodu nevhodného jazyka pro tuto práci nemohl být vyhotoven doslovný přepis, došlo k předělání vyjádření respondentů do vhodných a pro tuto práci přijatelných tvarů.

5.3. Použité metody a techniky

Podle Hendla ¹⁰³ je „kvalitativní výzkum proces hledání porozumění založený na různých metodologických tradicích zkoumání daného sociálního nebo lidského problému. Výzkumník tvoří komplexní, holistický obraz, analyzuje různé typy textů, informuje o názorech účastníků výzkumu a provádí zkoumání v přirozených podmínkách.“ Během kvalitativního výzkumu dochází k intenzivnějšímu a delšímu kontaktu s jedincem.

Jako metodu výzkumu pro tuto práci byl zvolen polostrukturovaný rozhovor, který je nejrozšířenější způsobem při uskutečnění rozhovorů. Při rozhovorech dochází k vytvoření okruhu otázek, na které se bude účastníků tazatel vyptávat. Položení otázek je čistě na tazateli, některé otázky mohou mít pevnou strukturovanou formu, která vyžaduje striktní dodržení pořadí a znění otázek. Při tomto typu rozhovoru je třeba definovat jádro rozhovoru, tzn. minimum témat a otázek, které má tazatel za povinnost probrat. Tímto dochází k ujištění, že budou probrána všechna témata. ¹⁰⁴

Jelikož cílem práce je představit domácí násilí páchané na mužích na konkrétních případech, zachytit jejich životní příběh a současnou životní situaci, byla pro sběr kvalitativních dat zvolena narativní analýza. Narativní analýza je řazena mezi přístupy, které mají jedny z nejhlubších kořenů, protože lidské příběhy sloužily odedávna jako prostředek k předávání tradic, společenských hodnot a interpretaci motivů lidských aktérů. „*Narativním přístupem ve výzkumu můžeme označit přístup zaměřený na dílčí, živou, osobní, jedinečnou a subjektivní zkušenost účastníka výzkumu a snahu porozumět jeho životu v kontextuálních souvislostech. Význam, o jehož porozumění usilujeme, je konstruován prostřednictvím*

---

¹⁰³ (Hendl, Jan. 2012. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha : Portál, stránky 48,49)

¹⁰⁴ (Miovský, Michal. 2006. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha : Grada Publishing, a.s. 2006 str. 159,160)

*sociálního diskurzu. Vzniká a rozvíjí se tak, že účastníci výzkumu propojují různé aspekty svého života do podoby příběhu”.*¹⁰⁵

Hendl ¹⁰⁶ uvádí, že během narativního rozhovoru nedochází ke konfrontaci subjektu se standardizovanými otázkami, ale k povzbuzování při volném vyprávění.

5.4. Výzkumné otázky pro rozhovory s respondenty

Hlavní výzkumná otázka:

Otázka č. 1 Jaká byla vaše rodinná či partnerská situace před incidentem? Projevovala se partnerka (manželka) agresivně ze začátku vztahu?

Dílejší výzkumné otázky:

Otázka č. 2 Jak se k vám partnerka (manželka) chovala? Co dělala? Co jste cítil?

Otázka č. 3 Jak často k incidentu docházelo? Co mu předcházelo?

Otázka č. 4 Jak jste danou situaci řešil?

Otázka č. 5 Vyhledal jste nějakou pomoc (policie, lékař, linka důvěry)?

Otázka č. 6 Jaká je Vaše situace nyní? Jak se nyní cítíte?

5.5. Výzkumné otázky k rozhovorům se sociálními pracovníci azylového domu

Otázka č. 1 V jaké sociální skupině se dle Vás vyskytuje nejvíce incidentů domácího násilí?

Otázka č. 2 Jaké nejčastější důvody vedou k domácímu násilí?

Otázka č. 3 Jak se oběti domácího násilí snaží situaci řešit?

Otázka č. 4 Kdo bývá zpravidla pachatelem domácího násilí?

Otázka č. 5 Máte zkušenosti s mužem jako obětí domácího násilí?

Otázka č. 6 Jaké nejčastější důvody vedou oběti domácího násilí k vyhledání pomoci?

Otázka č. 7 Jaký typ domácího násilí volí ženy?

Otázka č. 8 Do jaké míry jsou ženy jako pachatelky domácího násilí ochotny spolupracovat při řešení situace?

Otázka č. 9 V čem je dle Vás rozdíl v roli oběti muž – žena v rámci domácího násilí?

---

¹⁰⁵ (Miovský, Michal. 2006. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha : Grada Publishing, a.s. 2006 str. 243)

¹⁰⁶ (Hendl, Jan. 2012. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha : Portál, 2012 str. 176)

6. Rozhovory

6.1. Rozhovory s respondenty

6.1.1. Milan

věk:	45
stav:	v partnerském vztahu
vzdělání:	SŠ – maturitou
zaměstnání:	elektrotechnik
pachatelka:	partnerka Jana
věk:	33
vzdělání:	SŠ – maturita
zaměstnání:	bez práce, původně servírka

Otázka č. 1 Jaká byla vaše rodinná či partnerská situace před incidentem? Projevovala se partnerka (manželka) agresivně ze začátku vztahu?

Bydleli jsme spolu asi šest let v jejím bytě, vše bylo v pořádku, často jsme jezdili na výlety, chodili jsme do kina, vídali se s přáteli. Občas jsme se chytli, ale to bylo normální, každý pár se přece hádá. Jana chtěla dítě, ale pořád se to nedařilo, začali jsme docházet ke specialistovi, procházeli jsme různými testy. Na klinice zjistili, že je u mě chyba, že nemůžu mít děti. Jana z toho byla smutná, ale mne to až tak moc nevadilo.

Otázka č. 2 Jak se k vám partnerka (manželka) chovala? Co dělala? Co jste cítil?

Ze začátku mi říkala, že je vše v pohodě. Pak začala být odtazitá, ignorovala mne, asi za měsíc, mne začala urážet. Taky mi říkala, že jsem sobec a parchant. Jednoho dne ji volala její sestra Pavla, že je těhotná a bude se vdávat, to Janu našťvalo, hodila po mne květináč, pak mi začala dost hrubě a vulgárně nadávat. Říkala mi, že nestojím za nic, že jsem starej idiot, co není schopný zplodit dítě, že kdybych byl pořádný chlap, tak bych si poradil.

Když jsem jí navrhl, že bychom si mohli dítě adoptovat tak mi řekla, že žádného fakana vychovávat nehodlá a ať jsem raději zticha nebo jednu schytám. To jsem nechápal a byl jsem z toho v šoku, nevím, jestli ji tak změnilo to, že nemůžeme mít vlastní dítě, ale potom byla jiná. Nechtěla se stýkat s našimi přáteli, nic ji nezajímalo. Začal jsem se s přáteli stýkat sám, když jsem přišel domů, začali hádky znovu. Přestala chodit do práce, byla pořád doma, začala pit, nic jí nebavilo.

Navrhoval jsem Janě, že bychom mohli zajít někam do poradny kvůli jejímu pití, ale to ona zamítla se slovy, že jediný, kdo potřebuje pomoc, jsem já, říkala, že jsem neschopný hovado a že mi nic nepomůže, že bych si měl skočit pod vlak a ať držím zavřenou pusku, že ona žádný problém s alkoholem nemá. Že pije jen kvůli mé neschopnosti. Řekla mi, že náš vztah nemá smysl, poslala mne do háje se slovy, že chce dítě, ale já jsem k nepoužití a že si poradí po svém. Chtěl jsem ji obejmout a utěšovat, ale odstrčila mne a vrazila mi pěstí se slovy ať na ni nesahám a jdu do háje.

Po hádce byla milá, laskavá, ujišťovala mne, že mne miluje, ale je smutná a že jí musím pochopit. Když jsem řekl, že jdu ven, tak zpočátku chtěla, abych nikam nechodil a byl s ní doma. Bral jsem to jako, že je vše v pořádku, myslel jsem si, že chce být semnou, většinou jsem podlehl a doma zůstal. Pokud jsem se přeci jen rozhodl, že půjdu ven s přáteli, tak mi říkala, že jí už nemám rád, že s ní nechci být, že se snaží, aby nám to klapalo a já proto nic neděl.

Říkal jste, že pila, jak se k vám po užití alkoholu chovala? Ano pila, čím dál víc, nebyl den, abych ji po příchodu domů nevyděl opilou. Byla vulgární, taky byla věčně s něčím nespokojena a našťvaná, všechno bylo podle ní mojí vinou.

Jaká byla vaše reakce, pokud na Vás byla partnerka vulgární? Většinou jsem se jí snažil ignorovat. Pamatuji si, jak jsem šel jednou do kuchyně udělat si něco k jídlu, Jana tam přiběhla a začala na mne rvát, že si nezasloužím, abych jedl a ať táhnu z kuchyně. Nevšímal jsem si jí a pokračoval v děláni jídla. Jana vzala vařečku a přerazila mi ji o ruku, pohmoždila mi zápěstí. Pak mi řekla, že jsem šmejd a šla se koukat na televizi.

Vyhledal jste lékaře? Ne, styděl jsem se. Mohl jsem rukou hýbat, a tak jsem si na ni dal jen led, chlapům v práci jsem řekl, že jsem si udělal něco s rukou při pádu.

Otázka č. 3 Jak často k incidentu docházelo? Co mu předcházelo?

Po hádce a napadení byla milá, laskavá, ujišťovala mne, že mne miluje, ale je smutná a že jí musím pochopit. Když jsem řekl, že jdu ven tak z počátku chtěla, abych nikam nechodil a byl s ní doma. Bral jsem to jako, že je vše v pořádku, myslel jsem si, že chce být semnou, většinou jsem podlehl a doma zůstal. Pokud jsem se přeci jen rozhodl, že půjdu ven s přáteli, tak mi říkala, že jí už nemám rád, že s ní nechci být, že se snaží, aby nám to klapalo a já pro to nic neděla.

Asi dva týdny na to mi začala prohlížet mobil a emaily, dokonce mi smazala i pár kontaktu na kolegyně z práce. Když jsem se jí zeptal, proč je smazala, tak mi odpověděla, že jsem nevěrný parchant, že takový starý dědek jako já by měl být zalezlý doma a raději se

neukazovat. Pokud jsem se nějak pokoušel slovně bránit, tak byla sprostá, předtím po mně hodila květináč a pak mi pohmoždila zápěstí, později po mne hodila sklenici. Ta mne zasáhla do obličeje, musel jsem na chirurgii kvůli šití obočí. Jana se omlouvala, že to nechtěla, že ji to mrzí, před doktorem byla vzorná partnerka a já působil jako nemešlo. Když se mne doktor zeptal, jak se mi to stalo, cítil jsem se dost trapně, řekl jsem, že jsem upadl v koupelně. Nechtěl jsem přiznat, že mi to udělala partnerka, jsem přeci chlap. Nechápal jsem, kde se to v Janě vzalo, byl jsem v šoku. Říkal jsem si, že tohle se nestalo, že se mi to zdá, protože Jana se nikdy za celá předchozí roky, co jsme byli spolu, nechovala nikterak násilně.

Ze začátku jsme se hádali asi dvakrát týdně, většinou poté co jsem se vrátil z práce později než obvykle. Jana mi vyčítala, že se domů vracím pořád pozdě, podezřívala mne z nevěry.

Díky tomu, že přestala chodit do práce, jsme se dostali i do finančních potíží. Chtěl jsem, aby zase začala pracovat, ale ona vždy řekla, že se na to necítí.

Musel jsem si najít ještě jednu práci, ale to bylo ještě horší, protože jsem nebyl často doma. Měl jsem výčitky svědomí, že ji nechávám doma samotnou, ale pokud jsme chtěli peníze tak jsem musel pracovat.

Otázka č. 4 Jak jste danou situaci řešil?

Z počátku jsem se jí snažil uklidnit a pak si s ní v klidu promluvit, ale neměla zájem. Omezil jsem i kontakt s přáteli jen aby byla v klidu, ale nějak to nepomohlo. Pokud se chtěla hádat tak si našla důvod. Pokud se mne v práci někdo zeptal na modřinu nebo sešité obočí, řekl jsem, že jsem upadl.

Jelikož jsme bydleli u ní v bytě, tak mi v době, když jsem byl v práci, sbalila kufry a nechala mi je za dveřmi. Říkal jsem si, že to není ta Jana, jakou jsem znal, a taky jsem se tím trochu utěšoval.

Po odchodu od Jany jsem neměl kam jít, tak jsem bydlel na ubytovně, pak asi tři měsíce v azylovém domě, poté se mi podařilo sehnat podnájem. Do azylového domu jsem šel, protože na ubytovně mne okradli, a bydlení v azylovém domě bylo bezpečnější, a hlavně mi sociální pracovníci pomohli sehnat podnájem.

Otázka č. 5 Vyhledal jste nějakou pomoc (policie, lékař, linka důvěry)?

Kvůli tomu obočí jsem musel k doktorovi, ale když se mne ptali, jak se mi to stalo, tak jsem řekl, že jsem upadl. Říkal jsem si, že je Jana jen vzteklá a zklamaná, že ji to snad přejde.

A hlavně mi přišlo blbý někomu říct, že po mne partnerka hází věci a že se od ní nechám urážet a mlátit. Pak jsem z důvodu bydlení vyhledal služby azylového domu.

Otázka č. 6 Jaká je Vaše situace nyní? Jak se nyní cítíte?

Po rozchodu mi bylo mizerně, teď je to lepší, ale ženskou nechci nějakou dobu vidět. Teď bydlím v podnájmu. Tento byt mám jen sám pro sebe a rybičky.

K přátelům jsem nešel, protože jsem jim nechtěl vysvětlovat, co se stalo a proč jsem s tím nic nedělal, už taky jsem si z celé situace připadal dost trapně. Snažím se zapomenout, že nějaký vztah vůbec byl. Kdykoliv mi zavolají kamarádi, že se vyráží někam za zábavou, tak se raději nějak vymluvím a zůstanu doma.

6.1.2. Pavel

věk:	35
stav:	ženatý
vzdělání:	VŠ – bakalář
zaměstnání:	analytik výroby
pachatelka:	manželka Mirka
věk:	27
vzdělání:	SŠ – maturita
zaměstnání:	bez zaměstnání

Otázka č. 1 Jaká byla vaše rodinná či partnerská situace před incidentem? Projevovala se partnerka (manželka) agresivně ze začátku vztahu?

S Mirkou jsme se dali dohromady, když jí bylo devatenáct, měla před maturitou. Její mámě náš vztah vadil od začátku, protože jsem byl starší. Ráda o mne před Mirkou mluvila jako o zvrhlíkovi, co kazí mladé slečny, Mirka se tomu jen smála. Když jsem chtěl, aby spala u mne tak mi říkala, že se musí zeptat maminky, Dana (tchyně) byla rozhodující osoba. Zpočátku jsem chápal, že je pro Mirku Dana a její vůle důležitá, ale přiznávám, že mi to postupem času začalo vadit.

Začali jsme spolu žít asi rok po seznámení. Bydleli jsme v mém bytě jen mi dva. To ještě žil i Mirčin otec, tak se alespoň utěšovala, že jim bez ní nebude smutno. Mirka nastoupila na vysokou školu, z toho měla největší radost tchyně. Spýchou říkala, že bude první z jejich rodu, kdo bude mít vysokou školu. Mirka otěhotněla a ze školy odešla, tchyně mi to dlouhou dobu vyčítala, že prý jsem její dceři zničil život. S Mirkou jsme se vzali asi rok po narození Aničky. Jelikož potřebovala s malou pomoc tak u nás, byla tchyně skoro každý den, snažil jsem se Daně vyhýbat, protože jsem věděl, že Mirce naše věčné spory vadí. Vždy jsem si říkal, že jen pomůže Mirce a pak půjde domů k manželovi, který přišel z práce a určitě na ni čeká s večeří. Asi po dvou měsících volala tchyně, že tchána srazilo auto a že umřel, Mirka trvala na tom, aby se k nám její máma nastěhovala, alespoň do doby, než si zvykne. Sice mi to vadilo, ale samozřejmě jsem souhlasil. A tak jsme začali žít v našem bytě ve čtyřech.

Otázka č. 2 Jak se k vám partnerka (manželka) chovala? Co dělala? Co jste cítil?

Z práce jsem se vracel později, protože jsem dělal přesčasy, abychom měli víc peněz. Jelikož u nás bydlela tchyně a pomáhala Mirce s malou, tak jsem jednou při večeři Mirce návrh, jestli by si nechtěla najít nějakou brigádu, když má vlastně o hlídání Aničky postaráno. To na mne Mirka vyjela, jestli jsem se nezbláznil, proč by měla pracovat, když od toho má mě, abych se o ně postaral. Na to se zvedla tchyně se slovy, že pokud jsem pořádný chlap, tak přestanu říkat kraviny a začnu pořádně vydělávat. Říkal jsem si, že tomu dám nějaký čas a pak jí to zkusím, navrhnou znovu. Asi po týdnu jsem se zeptal zase, reakcí ženy bylo, že na mne začala křičet a vulgárně mi nadávat před dcerou, tu držela tchyně v ruce a říkala jí, ať se kouká, jak se mají správně cvičit chlapy, že se jim nesmí nic dovolit. Když jsem Daně řekl, ať si tyhle řeči před Aničkou odpustí, tak mi na to řekla, že nevidí důvod, že jsem jen pakáň, co si nezaslouží, aby se s ní někdo vůbec bavil, toto přišlo mojí ženě moc směšné. Řekl jsem Daně, že by bylo dobré, aby se odstěhovala, moje žena ke mne přišla a vrazila mi před Aničkou pěstí, se slovy ať držím pusu zavřenou nebo se mi stane něco horšího.

Otázka č. 3 Jak často k incidentu docházelo? Co mu předcházelo?

Žena s tchyní mne neustále zesměšňovaly. Jednou jsem řekl manželce, že už toho mám dost a že chci, aby se Dana odstěhovala, Mirka na mne začala rvát, že jsem sobecký parchant a že nechápe, co na mne kdy viděla, kdybych neměl tak velký plat, tak by semnou už dávno nebyla.

Řekl jsem jí, ať se nechová jako hysterka, což slyšela tchyně, která zrovna kouřila na balkoně, byla našťvaná, že jsem si dovolil její dceři už po druhé odporovat tak mi o rameno típla cigaretu. Mirka to komentovala, že to měla udělat už dřív, že bych pak držel pusu zavřenou a rozmyslel si, než něco řeknu.

Otázka č. 4 Jak jste danou situaci řešil?

Dokud na mne jen řvaly tak jsem si říkal, že to kvůli Aničce snesu, ale nejsem popelník. Říkal jsem si, že jsou schopné všeho.

Jak dlouho jste spolu byli? Asi dva roky, když jsem jednou přišel z práce domů, na stole jsem našel jen vzkaz od Mirky, že bere malou a jdou zpět do bytu její matky. Volal jsem jí, že mi nemůže jen tak odvést Aničku, na to mi Mirka řekla, ať držím pusku nebo malou už nevidím.

Otázka č. 5 Vyhledal jste nějakou pomoc (policie, lékař, linka důvěry)?

Nevyhledal jsem pomoc, říkal jsem si, že to vyřeším, že slovní urážky se dají zvládnout.

Po odchodu ženy i s dcerou jsem se bál kontaktovat policii nebo úřad, ze strachu, že by se mi Mirka chtěla mstít a mohla by na to nejvíce doplatit Anička. Věděl jsem, že pokud chci dceru vidat, musím dělat to, co si Mirka s Danou přejí.

Otázka č. 6 Jaká je Vaše situace nyní? Jak se nyní cítíte?

Mirka požádala o rozvod a o svěřeni Aničky do péče. Jelikož byt i auto bylo před svatbou moje, tak na nic z toho neměla Mirka nárok, jediné, co dostala, byla nová televize a postel, kterou jsme koupili během manželství. Získala měsíční alimenty ve výši 2 300 tisíce korun.

Dceru mohu vidat jednou za čtrnáct dní o víkendu. Asi za dva měsíce po rozvodu mi Mirka volala, že chce víc peněz. Pokud jí nebudu dávat alespoň 4 000 tisíce korun tak malou neuvidím. Řekl jsem jí, že na to nemá právo, že jí dám jen to, co řekl soud. Její reakcí bylo oznámení, že dokud jí ty peníze nedám tak malou nedostanu, že se semnou nebude párat. Jelikož nechci přijít o dceru, tak jsem jí ty peníze dal. Říkal jsem si, že teď už bude klid, ale není.

Kdykoliv jsem s dcerou, tak se mne malá ptala, co znamená „kretén“, „debil“, ptal jsem se, kde to vzala, říkala, že mi tak Mirka s Danou říkají. Nejhorší je, když se mne Anička zeptá, proč jí nemám rád. Je mi mizerně, protože s tím nic nezmůžu, když už jednou Aničku přesvědčím, že je pro mne to nejdůležitější a že jí miluji, vrací se zpět k mámě a babičce, které boj proti mně začnou znova. Jen doufám, že Anička nebude po nich, až vyroste.

Každý den chodím do práce a pak domů, ani s příteli se nestýkám. Přemýšlel jsem, že bych jí dal i víc peněz, kdybych mohl malou vidat častěji, ale pak jsem si to rozmyslel, uvědomil jsem si, že by pak Mirka mohla zvyšovat cenu pořád více.

6.1.3. Libor

věk:	39
stav:	v partnerském vztahu
vzdělání:	SŠ – maturita
zaměstnání:	bez zaměstnání, dříve automechanik
pachatelka:	partnerka Lucie
věk:	30
vzdělání:	SŠ – maturita
zaměstnání:	asistentka prodeje

Otázka č. 1 Jaká byla vaše rodinná či partnerská situace před incidentem? Projevovala se partnerka (manželka) agresivně ze začátku vztahu?

Začali jsme spolu žít po půl roce od seznámení v jejím bytě. Asi za tři měsíce Lucka přišla, že je těhotná. Před narozením syna jsem pracoval v jedné soukromé autodílně jako automechanik. Lucie dělala asistentku prodeje ve větší firmě. Z těhotenství nebyla nadšená, myslel jsem si, že je to kvůli tomu, že se domnívá, že už nebude mít postavu jako předtím. Já se na syna těšil, tak jsem to neřešil.

Oba dva jsme chodili do práce, občas jsem jí po práci vyzvedl a udělali jsme si romantickou procházku po městě, nebo jsme šli na večeri. O víkendech jsme byli zvyklí podnikat akce s přáteli, ale s pokročilým Lucčíným těhotenstvím jsme tyto akce museli omezit. Lucii to vadilo, pořád si stěžovala, říkala, že je to na houby, že se nemůže bavit. Myslel jsem, že je to jen nějaká frustrace z pokročilého těhotenství, tak jsem si toho nevšímal.

Protože jsem měl v práci menší plat, než Lucka, dohodli jsme se, že zůstanu doma s Jiříkem já a Lucka bude pracovat. V práci jsem na Lucčino přání dal výpověď.

Otázka č. 2 Jak se k vám partnerka (manželka) chovala? Co dělala? Co jste cítil?

Lucka se k synovi chovala chladně, myslel jsem si, že je to tím, že si k němu nedokázala vypěstovat pouto. Proto, když přišla z práce, navrhl jsem jí, jestli by si nechtěla na chvíli hrát s malým, že jí mezitím připravím večeri. Začala na mne řvát, jestli jsem normální, když po ní chci, aby si po celým dni v práci hrála s pijavicí. Z toho jsem byl v šoku, pak na mne řvala, ať na ni tak blbě nečumím, ať jí raději naliji víno. Ptal jsem se jí, jestli to myslí vážně, ona na to že jo, že jsem ho chtěl, tak ať se o něj starám. Nechápal jsem to, bolelo to. Ráno se mi omlouvala, že jí to mrzí, že to tak nemyslela, že byla jen unavená z práce a že mne i Jirku

miluje. Asi po týdnu se situace opakovala. Přišla domů z práce, šla rovnou do lednice nalít si víno, jako každý večer. Ptal jsem se jí, jestli je v pořádku a jestli se něco nestalo, protože ani nepozdravila a bylo na ni vidět, že ji něco trápí. Na mou otázku mi s klidem řekla, ať držím pusku, že na mne nemá náladu a ať Jirka neřve, že jí z něj bolí hlava. Nandal jsem jí večeri, podívala se do talíře, zrudla, vstala a hodila talíř přes obývací na dveře do dětského pokoje. Pak na mne začala rvát, že jsem neschopný a že nebude žrát blafy. Že se na nás může vykašlat. Kdyby věděla, že bude muset vydělávat na neschopné hovado a klišťe, tak by raději šla na potrat. Říkala, že jsem jak její fotr, že prý taky dělal kulový, a ještě z matky tahal prachy. Pak odešla do ložnice, já šel uklidnit syna a pak uklidit střepy z talíře a zbytky jídla po zemi. Ráno odešla do práce, večer, když se vrátila, tak semnou nemluvila, jen pila a koukala na televizi.

Asi za dva dny, když jsem se vracel z procházky s Jiříkem, potkal jsem sousedku. Místo odpovědi na můj pozdrav mi řekla, že nechápe, jak mohu být na Lucku, tak zlí, že se tak snaží o nás starat, když jsem přišel o práci. Řekla mi, že bych se měl sebrat a postarat se o rodinu, že Lucka je zlatý člověk a já si jí nevážím. Nezmohl jsem se ani na slovo, jen jsem stál na místě a koukal se, jak odchází. Říkal jsem si, že snad není možný, aby si sousedi o mne mysleli, že já jsem ten zlý a neschopný a Lucka je anděl. Když se Lucka vrátila domů z práce, řekl jsem jí o sousedce. Zeptala se mne, co jsem čekal, že mi sousedka řekne. Že má pravdu, nic nedělám a vše co máme je jen a jen její zásluhou a vše na ní závisí. Říkala mi, že kdyby chtěla, tak by mne a kluka mohla klidně vykopnout z bytu, že mi tu nic nepatří. Zeptal jsem se, jestli si dělá srandu nebo to myslí vážně, ona na to, že to myslí vážně. Řekla mi, že jsem jen neschopný ubohý budižkničemu, co ho nikdo nebere vážně a díky té pijavici si jí její kolegové v práci více váží, že zvládne být matkou, pracovat, a ještě se starat o rodinu.

Aby byla Lucka spokojená, začal jsem doma víc dělat. Naučil jsem se i žehlit, protože si Lucka stěžovala, že má zmuchlanou košili. Asi týden byl klid. Jako každý večer jsem uložil syna do postýlky, pak jsem si zapnul televizi a začal žehlit. Lucka přišla domů a jen co vešla do obývací, začala na mne ječet, jak si můžu dovolit koukat na televizi, když nemám hotovo. Řekl jsem jí, že se mi při televizi lépe pracuje. Vypnula ji se slovy, že ji to nezajímá a ať dělám, pak se odešla převléknout. Nalil jsem jí víno a položil jí ho na stolek vedle gauče. Když se vrátila, zeptal jsem se jí, co bylo v práci, vypila sklenku a šla si nalít další. Pak si sedla na gauč, řekla mi, že ji ten starej vůl (její šíf) obešel a zakázku, na které se tak nadřela, svěřil mladší kolegyni. Řekl jsem jí, že mne to, mrzí a jestli nechce udělat třeba kávu, na to mi odpověděla, že si ji mám strčit někam. Raději jsem pokračoval v žehlení. Začala mi vyčítat, že si jí nevšímám, řekl jsem jí, že všímám, ale že se s ní nechci hádat, tak raději vyžehlím to

prádlo. To ji naštvalo, přišla ke mne, vyrvala mi horkou žehličku z ruky a popálila mne na ruce (Libor mi ukázal jizvy, které mu zůstaly), řekl jsem jí, jestli se nezbláznila, vzala kabel a vytrhla žehličku z proudu, pak se napřáhla a švihla mne kabelem přes obličej, když jsem zvedl ruce, abych se bránil, tak mne zase popálila a pak mne ještě jednou švihla, pak žehličkou mrskla o zem a šla spát.

Chtělo se mi brečet, zvedl jsem žehličku ze země a šel jsem si ty popáleniny zchladit, pak jsem si šel lehnout k synovi do pokoje na gauč. Ale nespal jsem, pořád jsem nad tím přemýšlel a snažil se nějak tu situaci pochopit, ale nešlo to. Hledal jsem důvod, co jsem udělal, že ji to tak naštvalo. Začal jsem se bát toho, co mne čeká. Čím větší jsem měl strach, tím více jsem se snažil, aby bylo doma vše v pořádku a aby byla spokojená.

Na chvíli to pomohlo a Lucka byla v klidu, ale ne na dlouho. Když se opět vrátila z práce asi o dvě hodiny později než normálně, táhl z ní alkohol. Ptal jsem se, kde byla a ona na to, že mi do toho nic není a ať držím pusu. Pak mi řekla, že dostala výpověď, snažil jsem se jí uklidnit, že to bude dobrý a že to spolu zvládneme. Na to zvedla sklenku a hodila ji na televizi se slovy, že nic nebude dobrý a nebýt mne a Jirky byla by pořád na prvním místě, že by si prý šéf nevybral mladší a svobodnější kolegyni.

Byla Vaše partnerka agresivní na syna? Fyzicky mu nikdy neublížila, chovala se k němu chladně a přede mnou ho urážela. Pořád jsem si říkal a taky doufal, že se změní, je to jeho matka, tak k němu musí něco cítit.

Kvůli Lucčinu výbuchu po výpovědi, u nás zvonila sousedka s policií. Když otevřela a oni se jí zeptali, co se děje, tak je poslala do háje. Když jsem chtěl něco říct, tak na mne Lucka před nimi zařvala, ať držím pusu. Pamatuji si, že jsem držel Jiříka na ruce, protože brečel a já ho nemohl uklidnit. Vedle mne stála sousedka, bylo na ni vidět, že vůbec nechápe, co se děje. Báł jsem se, že se mi policajti budou smát, nebo že mi neuvěří a budou si myslet, že já jsme ten špatný, jako si myslela sousedka. Ale oni se ke mne chovali normálně. Jelikož byla Lucka pod vlivem, tak ji nechali, aby si sbalila osobní věci a odvezli na záchytku. Řvala na ně, že to je její byt a ať vypadnu já. Pak mi jeden z těch policajtů řekl, že můžu podat návrh na předběžné opatření, ale to jsem neudělal. Bylo toho na mne moc, pořádně jsem nevěděl, co mám dělat. Byl jsem si jen jistý, že s Jiříkem budeme chvíli v klidu. Pak se mne ještě ptali, jestli chci zůstat v bytě, pokud ne jestli mám kam jít. Sice mne ujistili, že by se na 10 dní neměla objevit, ale raději jsem šel se synem k sestře.

Co na to Vaše sestra? Ony se vlastně s Luckou nikdy nemusely, proto jsem já chodil s klukem na návštěvu k ní domů, ségra u nás nikdy nebyla. Ani jsem se jí s ničím nesvěřil, tak z toho všeho byla dost překvapená. Ségra mi hodně pomohla, šla semnou i na sociálku.

Podporovala mne i při svěření syna do výhradní péče. Dokonce mi sehnala i právníka. Zjistil jsem, že se na mne sociálka vyptávala i sousedky, a ta stála na mé straně. U soudu jsem uspěl a syna jsem získal do výhradní péče, to se Lucce nelíbilo. Řvala, že ona je matka, ale nebylo jí to k ničemu.

Nechtěl jsem u ségry, být moc dlouho, protože má malý byt. Ale bez práce a s malým dítětem jsem moc šancí neměl.

Sociální pracovnice mi řekla o azylovém domu pro matky s dětmi, přišlo mi to blbě, ale pak mi vysvětlila, co to je za službu, zavola jsem tam. Většinou mi řekli, že mají plno, ale pak jsem uspěl a domluvil si osobní rozhovor.

Jak jste se cítil? Bylo mi trapně, ale ta pracovnice, co semnou ten rozhovor vedla, byla milá, říkala, že se nemám čeho bát. Dělali jsme nějaký vstupní dotazník, který byl potřeba k výběrovému řízení. Říkal jsem si, že u nich nežádám o práci, ale o byt. Asi do měsíce se ozvali, že se můžeme se synem nastěhovat.

Na čem jste se sociální pracovníci pracoval? Jak dlouho jste v zařízení bydleli? Jediné, co jsem řešil, bylo vlastní bydlení. V domě jsme byli asi půl roku.

Když jsme tam bydleli tak se mi povedlo sehnat práci, Jiřika mi hlídala ségra. Jednou týdně jsem měl se sociální pracovníci konzultace. Sám jsem se divil, ale začal jsem se bavit i s matkami, které tam bydleli.

Jaký jste z pobytu měl pocit a jak se k Vám ostatní matky chovaly? Ze začátku jsem se styděl, ale pak jsem se s nimi začal bavit, tak to bylo lepší. Některé se mne bály, třeba Markéta si na mne dlouho zvykala, ale pak jsme spolu chodili na výlety s dětmi, nebo jsme společně šli na dětské hřiště. Pokud mi Jiřika nepohlídala ségra, tak jsem ho nechával u Markéty.

Jak na ni Váš syn reagoval? Ze začátku se jí bál, třeba když ho chtěla pohladit tak začal brečet. Markéta má o rok starší dceru Lindu, než je Jiřík, tak si spolu rozuměli a často si spolu i hráli. Přijde mi, že Jiřík někdy pozoruje, jak se Markéta chová k malé a naopak, a pak to zkouší. Třeba včera, Markéta pohladila malou na tvář, a pak přišel Jiřík a pohladil Markétu.

Ještě když jsme bydleli v azylovém domě, tak se mi podařilo sehnat podnájem. Za měsíc jsme se stěhovali společně s Markétou a malou. Díky pobytu v azylovém domě jsme měli nějaké oblečení a uspořené peníze. Markéta s Lindou se stěhovali s námi. Teď jsem spokojený a Jiřík taky, začali jsme nový život.

Otázka č. 3 Jak často k incidentu docházelo? Co mu předcházelo?

Většinou byla agresivní po vínu. Čím více jsem se snažil ji nějak podpořit, tím to bylo horší. Často a ráda mne slovně ponižovala.

Otázka č. 4 Jak jste danou situaci řešil?

Snažil jsem se jí nevšímat a dělat co po mne chce. Nechtěl jsem si připustit, že je něco špatně. Pořád jsem si opakoval, že všechno bude v pořádku, že ji to přejde, ale jistý jsem si tím nebyl.

Zvažoval jste, že byste od partnerky odešel? Ke konci ano, ale nechtěl jsem, aby Jiřík vyrůstal od matky, taky jsem se bál, že by mi ho mohla sebrat.

Otázka č. 5 Vyhledal jste nějakou pomoc (policie, lékař, linka důvěry)?

No vlastně jen ten azylový dům.

Otázka č. 6 Jaká je Vaše situace nyní? Jak se nyní cítíte?

Ted' žijeme s Jiříkem společně s Markétou a Lindou v podnájmu. Mám dobrou práci a jistotu že je Jiřík v bezpečí.

Nebál jste se nového vztahu? Ze začátku ano, ale Markéta si taky prošla pěkným bahnem, nějak jsme se shodli, že si vzájemně můžeme pomoc a naše děti se měli a mají rádi. Ted' jsme spolu skoro dva roky a zatím nám to klapě.

Co na Váš vztah říkala sestra? Bála se, abych se neukvapil, ale pak se holky seznámili a jedna druhé se líbí.

Viděl jste od té doby Lucii? Ne, ale potkal jsem jejího šéfa, říkal, že ji vzal zpět, ale dal jí zakázku v jiném městě.

6.2. Rozhovory se sociálními pracovníci azylového domu

6.2.1. Pracovnice Dana

věk: 43

délka praxe: 9 let

vzdělání: VŠ

Otázka č. 1 V jaké sociální skupině se dle Vás vyskytuje nejvíce incidentů domácího násilí?

Nemohu říci, že by se domácí násilí vyskytovalo speciálně v určité sociální skupině. Ale je pravdou, že pravděpodobnější skupinou budou rodiny v určitém smyslu nefunkční.

Otázka č. 2 Jaké nejčastější důvody vedou k domácímu násilí?

Poslední případy, který jsem řešila, se týkaly domácího násilí, vzniklého z důvodu alkoholové závislosti ve spojení se špatnou ekonomickou situací, z důvodu ztráty zaměstnání.

Otázka č. 3 Jak se oběti domácího násilí snaží situaci řešit?

Z praxe vím, že nejčastějším řešením, oběti domácího násilí je omlouvání pachatele/pachatelky. V nejzávažnějších situacích je to pak odchod z domácnosti, ale k tomu se většinou rozhodnou oběti z důvodu ochrany svých dětí.

Otázka č. 4 Kdo bývá zpravidla pachatelem domácího násilí?

Většinou je to muž, ale setkala jsem se i s ženou v roli aktérek domácího násilí.

Otázka č. 5 Máte zkušenosti s mužem jako obětí domácího násilí?

Ano mám.

Otázka č. 6 Jaké nejčastější důvody vedou oběti domácího násilí k vyhledání pomoci?

Ze zkušenosti vím, že oběť domácího násilí jedná až v situaci, kdy je ohrožena na životě ona, nebo její děti.

Otázka č. 7 Jaký typ domácího násilí volí ženy?

Ženy volí nejčastěji psychické a emocionální násilí, často používané je také ekonomické násilí, ale ženy jsou i dobré manipulátorky.

Otázka č. 8 Do jaké míry jsou ženy jako pachatelky domácího násilí ochotny spolupracovat při řešení situace?

S některými ženami je spolupráce jednoduchá, ale najdou se i výjimky, které se vydávají za oběť a vinu svalují na muže.

Otázka č. 9 V čem je dle Vás rozdíl v roli oběti muž – žena v rámci domácího násilí?

Muži se více stydí, mlží, snaží se partnerku omlouvat, často ji chtějí i utěšovat. Rozdíl mezi mužem a ženou v postavení oběti je ten, že pro muže je snadnější odchod z domácnosti, většinou mají vlastní kapitál a děti z jejich vztahu zůstávají převážně s matkou.

6.2.2. Pracovnice Klára

Věk: 39

délka praxe: 11 let

vzdělání: VŠ

Otázka č. 1 V jaké sociální skupině se dle Vás vyskytuje nejvíce incidentů domácího násilí?

Domácí násilí nemá specifické oběti, může se jí stát kdokoliv, bez ohledu na věk, pohlaví nebo společenské postavení.

Otázka č. 2 Jaké nejčastější důvody vedou k domácímu násilí?

Význam důvodem jsem komunikační problémy mezi aktéry v partnerském vztahu, důležitou roli hrají také problémy v původním rodinném prostředí agresora a vzory chování, které jej ovlivnily a s kterými se ztotožnil.

Otázka č. 3 Jak se oběti domácího násilí snaží situaci řešit?

Chování násilného partnera/ky omlouvají, popřípadě se různě vymlouvají, vinu za násilí svalují na sebe. Snaží se nevšímat agresora, z jejich strany je také dvojnásobná aktivita pro spokojenost agresora.

Otázka č. 4 Kdo bývá z pravidla pachatelem domácího násilí?

Častějším pachatelem domácího násilí je muž.

Otázka č. 5 Máte zkušenosti s mužem jako obětí domácího násilí?

Ano mám, nedávno jsem řešila případ, kdy muž přišel o zaměstnání, úloha živitele rodiny přešla na ženu, rodina se dostala do ekonomických potíží a žena se s touto skutečností nedokázala vyrovnat, za tuto situaci vinila partnera. Násilné jednání nesměřovala pouze na partnera, ale také na jejich děti.

Otázka č. 6 Jaké nejčastější důvody vedou oběti domácího násilí k vyhledání pomoci?

Nejčastějším důvodem k vyhledání pomoci, je strach o vlastní život.

Otázka č. 7 Jaký typ domácího násilí volí ženy?

Kromě manipulace, psychického nebo citového vydírání se ženy uchylují i k sexuální abstinenci, kdy záměrně odmítají partnera, a tímto docílí toho, co požadují. V porovnání s muži se ženy častěji uchylují k ponižování partnera.

Otázka č. 8 Do jaké míry jsou ženy jako pachatelky domácího násilí ochotny spolupracovat při řešení situace?

Přijde mi, že je s nimi spolupráce o trochu horší, častěji muže ponižují a zesměšňují. Roli pachatelky si nepřipouští.

Otázka č. 9 V čem je dle Vás rozdíl v roli oběti muž – žena v rámci domácího násilí?

Dle mého názoru není mezi obětí muže – ženy v rámci domácího násilí nikterak velký rozdíl. Pro oba není tato situace lehká. Muži jsou dle mého více uzavřeni do sebe, také se více stydí.

6.2.3. Pracovnice Zdena

Věk: 46

délka praxe: 13 let

vzdělání: VŠ

Otázka č. 1 V jaké sociální skupině se dle Vás vyskytuje nejvíce incidentů domácího násilí?

Domácí násilí se může vyskytovat v celé společnosti, jak v nižších vrstvách, tak i ve vyšších, rozdíl je jen v tom, že u vyšší vrstvy se domácí násilí nepředpokládá.

Otázka č. 2 Jaké nejčastější důvody vedou k domácímu násilí?

Na vznik domácího násilí mohou mít vliv jednak závislosti na návykových nebo omamných látkách, ale také na oběti samotné s cílem ovládat její život. Dalším důvodem, mohou být změny v roli agresora a postavení v rámci společnosti, kdy se agresor nedokáže s touto novou rolí vyrovnat (např. ztráta zaměstnání, nové rodičovské role)

Otázka č. 3 Jak se oběti domácího násilí snaží situaci řešit?

Většina obětí agresorovo chování omlouvá, zároveň se snaží vpassovat se do role viníka. Při ohrožení života snaha oběti odejít z násilného vztahu.

Otázka č. 4 Kdo bývá z pravidla pachatelem domácího násilí?

Z pravidla se za pachatele domácího násilí považuje muž, ale i ženy jsou této role schopny.

Otázka č. 5 Máte zkušenosti s mužem jako obětí domácího násilí?

Ano

Otázka č. 6 Jaké nejčastější důvody vedou oběti domácího násilí k vyhledání pomoci?

Strach o život svůj nebo dětí, ale také snaha o zlepšení partnerského soužití.

Otázka č. 7 Jaký typ domácího násilí volí ženy?

Ženy často volí slovní nadávky a vulgarismy, citové vydírání, ale také fyzické násilí. Není jim cizí ani manipulace, dokonce k ní využívají i potomky. (ne formou vyhrožování násilím, ale spíše ekonomickým vydíráním).

Otázka č. 8 Do jaké míry jsou ženy jako pachatelky domácího násilí ochotny spolupracovat při řešení situace?

Dle mého názoru, si ženy ani neuvědomují, že jsou považovány za pachatelky domácího násilí, více inklinují k situaci, že se sami považují za oběť.

Otázka č. 9 V čem je dle Vás rozdíl v roli oběti muž – žena v rámci domácího násilí?

Muži se více stydí za status, který je jim připisován, častěji o své situaci mlčí. Přijde mi, že muži také se daleko více bojí, že bychom jim mi, ale ani policie nevěřili. Status oběti domácího násilí, je pro ně podle mého názoru daleko horší, protože je narušena jejich společensky uznávaná role. Domnívají se, že na ně bude pohlíženo skrz prsty.

7. Interpretace výsledků

V této části popisují zjištěné výsledky.

7.1. Interpretace výsledků rozhovorů s respondenty

Otázka č. 1 Jaká byla jejich rodinná či partnerská situace před incidentem?

Zda se projevovala partnerka (manželka) agresivně ze začátku vztahu?

Milan:

Bydleli spolu šest let, v bytě partnerky, vše bylo v pořádku, často jezdili na výlety, chodili do kina, vídali se s přáteli. Občas se pohádali, ale to bylo dle Milana normální. Jana chtěla dítě, ale pořád se jim nedařilo jej počít, absolvovali různé testy.

Pavel:

S manželkou se dali dohromady, když jí bylo devatenáct, před její maturitou. Matce manželky vztah vadil od začátku. Mirka (manželka) ke všemu musela mít souhlas matky, ta byla rozhodující osoba. Z počátku proto to měl Pavel pochopení, postupem času mu to začalo vadit. Začali spolu žít asi rok po seznámení, bydleli v Pavlovo bytě. Mirka nastoupila na vysokou školu, tu ale kvůli těhotenství nechala. Tchyně mu to dlouhou dobu vyčítala, formou slovních výtek, že prý její dceři zničil život aj. S Mirkou se vzali asi rok po narození dcery Aničky. Jelikož potřebovala s malou pomoc tak u nich, byla tchyně skoro každý den. Pavel se snažil Daně vyhýbat, protože věděl, že Mirce jejich věčné spory vadí. Vždy si říkal, že jen pomůže Mirce a pak půjde domů k manželovi. Asi po dvou měsících tchán umírá, Dana se na přání Mirky stěhuje k nim do bytu.

Libor:

Začali spolu žít po půl roce od seznámení v jejím bytě. Po třech měsících Lucka zjistila, že je těhotná. Před narozením syna pracoval Libor jako automechanik, Lucie pracovala jako asistentka prodeje. Z těhotenství nebyla nadšená, Libor se na syna těšil. Oba dva chodili do práce, po práci ji vyzvedával, chodili se projít po městě, nebo si zašli na večeři. O víkendech byli zvyklí podnikat akce s přáteli, ale s pokročilým Lucčíným těhotenstvím tyto akce museli omezit. Což Lucce vadilo, Libor myslel, že je partnerka jen frustrovaná, tak si toho nevšímal. Libor měl menší plat, tak se dohodli, že zůstane se synem doma a Lucie bude pracovat. V práci na Lucčino přání dal Libor výpověď.

Otázka č. 2 Jak se k nim partnerka (manželka) chovala? Co dělala? Co cítil?

Milan:

Ze začátku mu partnerka říkala, že je vše v pořádku. Pak začala být odtažitá, ignorovala jej, po měsíci jej začala urážet slovy, že je sobec a parchant. Agresivně se projevila, až poté, co jí její sestra Pavla oznámila, že je těhotná a bude se vdávat, hodila po Milanovi květináč, pak mu začala velmi hrubě a vulgárně nadávat. Také mu říkala, že nestojí za nic, že je starej idiot, co není schopný zplodit dítě, že kdyby byl pořádný chlap, tak bych si poradil.

Milan navrhoval dítě adoptovat, reakcí Jany bylo, že fakana vychovávat nehodlá a ať je raději zticha nebo jednu schytá. Partnerka se odmítla stýkat s jejich přáteli, nic ji nezajímá. Začal se s nimi stýkat sám, po návratu domů začali hádky od znova. Jana přestala chodit do práce, začala užívat alkohol. O nic nejevila zájem.

Milan chtěl vyhledat pomoc poradny, z důvodu jejího nadměrného užívání alkoholu. To Jana zamítla se slovy, že jediný, kdo potřebuje pomoc je Libor. Říkala, že je neschopný hovado a že mu nic nepomůže, že by si měl skočit pod vlak, ona s alkoholem problém nemá, pije dle jejích slov jen z důvodu jeho neschopnosti. Řekla mu, že jejich vztah nemá smysl, poslala ho do háje se slovy, že chce dítě, ale on že je k nepoužití a že si poradí po svém. Když ji chtěl obejmout a utěšovat, tak ho odstrčila a vrazila mi pěstí se, se slovy ať na ni nesahá a jde do háje.

Pavel:

Aby měli více peněz, dělal přesčas a z práce se vracel později. Jelikož u nich bydlela tchyně a pomáhala manželce s malou, tak jednou při večeři Mirce návrh, aby si našla nějakou brigádu, Mirka na Pavla vyjela, jestli jsem se nezbláznil, proč by měla pracovat, když od toho má jeho, aby se o ně postaral. Na to se ozvala tchyně se slovy, že pokud je pořádný chlap, tak přestane říkat kraviny a začnu pořádně vydělávat. Asi po týdnu se zeptal zase, reakcí ženy bylo, že na něj začala křičet a vulgárně mu nadávat před dcerou, tu držela tchyně v ruce a říkala jí, ať se kouká, jak se mají správně cvičit chlapy, že se jim nesmí nic dovolit. Když Pavel Daně řekl, ať si tyto řeči před Aničkou odpustí, tak mu na to řekla, že nevidí důvod, že je jen pakáž, co si nezaslouží, aby se s ní někdo vůbec bavil, toto přišlo jeho ženě moc směšné. Řekl Daně, že by bylo dobré, aby se odstěhovala, jeho žena k němu přišla a vrazila mu před Aničkou pěstí, se slovy ať drží pusy zavřenou nebo se mu stane něco horšího.

Libor:

Lucka se k synovi chovala chladně, Libor si myslel, že je to tím, že si k němu nedokázala vypěstovat pouto. Proto chtěl, aby se mu po práci věnovala. Začala na něj řvát, že není asi normální a že si s pijavicí hrát nebude. Z toho byl v šoku, pak na něj řvala, ať na ni tak blbě nečumí, ať jí raději nalije víno. Syna chtěl on, tak ať se o něj stará. Synovi fyzicky nikdy neublížila, chovala se k němu chladně a před Liborem ho urážela. Ráno se mu omlouvala, že ji to mrzí, že to tak nemyslela, že byla jen unavená z práce a že jeho i Jirku miluje. Asi po týdnu se situace opakovala. Přišla domů z práce, šla rovnou do lednice nalít si víno, jako každý večer. Libor se jí ptal, jestli je v pořádku a jestli se něco nestalo, protože ani nepozdravila a bylo na ni vidět, že ji něco trápí. Na jeho otázku mu s klidem řekla, ať držím pusku, že na něj nemá náladu a ať Jirka neřve, že jí z něj bolí hlava. Nandal jí večeri, podívala se do talíře, zrudla, vstala a hodila talíř přes obývací na dveře do dětského pokoje. Pak na Libora začala řvát, že je neschopný a že nebude žrát blafy. Že se na ně může vykašlat, kdyby věděla, že bude muset vydělávat na neschopné hovado a klíště, tak by raději šla na potrat. Říkala, že je Libor jak její otec, že prý taky dělal kulový a z mámy tahal peníze. Pak odešla do ložnice, Libor šel uklidnit syna a pak uklidit střepy z talíře a zbytky jídla po zemi.

Asi za dva dny, když se vracel z procházky s Jiříkem, potkal sousedku. Místo odpovědi na jeho pozdrav mu řekla, že nechápe, jak může být na Lucku, tak zlí, že se tak snaží o ně postarat, když on přišel o práci. Řekla mu, že by se měl sebrat a postarat se o rodinu, že Lucka je zlatý člověk a on si jí neváží. Libor nebyl schopen říct ani na slovo, jen stál na místě a koukal se, jak sousedka odchází. Říkal si, že snad není možný, aby si sousedi o něm mysleli, že on je ten zlý a neschopný a Lucka je anděl. Když se Lucka vrátila domů z práce, řekl jí o sousedce. Zeptala se ho, co čekal, že mu sousedka řekne. Že má pravdu, nic nedělá a vše co mají je jen a jen její zásluhou a vše na ní závisí. Říkala Liborovi, že kdyby chtěla, tak by jeho a kluka mohla klidně vykopnout z bytu, že mu tu nic nepatří. Když se jí zeptal, zda to myslí vážně, tak mu partnerka odpověděla, že ano, že je Libor jen ubohý neschopný budižkničemu, nikdo ho prý nebere vážně, díky synovi si jí prý kolegové více váží za to, že se dokáže postarat o rodinu a ještě pracovat. Aby byla Lucka spokojená, začal doma víc dělat. Naučil se i žehlit, protože si Lucka stěžovala, že má zmuchlanou košili.

Asi týden byl klid. Jako každý večer uložil syna do postýlky, pak si zapnul televizi a začal žehlit. Partnerka přišla domů a jen co vešla do obývacího, začala na Libora ječet, jak si může dovolit koukat na televizi, když nemám hotovo. Řekl jí, že se mu při televizi lépe pracuje. Vypnula ji se slovy, že ji to nezajímá a ať dělá, pak se odešla převléknout. Nalil jí víno a položil jí ho na stolek vedle gauče. Když se vrátila, zeptal se jí, co bylo v práci, vypila

sklenku a šla si nalít další. Pak si sedla na gauč, řekla mu, že jí její šéf obešel a zakázku, na které se tak nadřela, svěřil mladší kolegyni. Libor jí řekl. Že ho to mrzí a jestli nechce udělat třeba kávu, na to mu odpověděla, že si ji má strčit někam. Raději pokračoval v žehlení. Začala mu vyčítat, že si jí nevšímám, řekl jí, že všímám, ale že se s ní nechce hádat, tak raději vyžehlí to prádlo. To ji naštvalo, přišla k němu, vyrvala mu horkou žehličku z ruky a popálila jej na ruce, Libor jí řekl, jestli se nezbláznila, vzala kabel a vytrhla žehličku z proudu, pak se napřáhla a švihla ho kabelem přes obličej, když zvedl ruce, abych se bránil, tak jej zase popálila a pak ještě jednou švihla, pak žehličkou mrskla o zem a šla spát.

Liborovi se chtělo brečet, zvedl žehličku ze země a šel si popáleniny zchladit. Pak si šel lehnout k synovi do pokoje na gauč. Ale nespál, pořád přemýšlel, co se stalo a snažil se nějak tu situaci pochopit, ale nešlo to, sám v sobě hledal důvod, co udělal, že ji to tak naštvalo. Začal se bát toho, co ho čeká. Čím větší měl strach, tím více se snažil, aby bylo doma vše v pořádku a aby byla partnerka spokojená. Na chvíli byl klid. Když se opět partnerka vrátila z práce asi o dvě hodiny později než normálně, byl z ní cítit alkohol. Libor se jí ptal, co se stalo a kde byla a ona na to, že mu do toho nic není a ať drží pusy. Pak mu řekla, že dostala výpověď, Libor se jí snažil uklidnit, že to bude dobrý a že to spolu zvládnou. Na to zvedla sklenku a hodila ji na televizi se slovy, že nic nebude dobrý a nebýt jeho a Jirky byla by pořád na prvním místě, že by si prý šéf nevybral mladší a svobodnější kolegyni.

Kvůli partnerčinu výbuchu hněvu po výpovědi, u nich zvonila sousedka s policií. Když Lucka otevřela a oni se jí zeptali, co se děje, tak je poslala do háje. Když Libor chtěl něco říct, tak na něj Lucka před nimi zařvala, ať držím pusy. Libor se bál, že se mu policisté budou smát, nebo že mu neuvěří a budou si myslet, že on je ten špatný, jako si myslela sousedka. Ale oni se k němu chovali normálně. Jelikož byla partnerka pod vlivem alkoholu, tak ji nechali, aby si sbalila osobní věci a odvezli ji na záchytnou stanici. Řvala na ně, že to je její byt a ať odejde Libor. Pak Liborovi policista řekl, že na Lucku může podat trestní oznámení, to neudělal. Bylo toho na něj moc, nevěděl, co má dělat. Ještě se ho zeptali, jestli chce zůstat v bytě, pokud ne jestli má kam jít. Sice jej ujistili, že by se na 10 dní partnerka neměla objevit, ale raději šel se synem k sestře. Sestra jej podpořila i při jednání s úřady o svěření syna do výhradní péče. Sehnala mu právníka. Nechtěl u sestry se synem být moc dlouho, ale bez práce a s malým synem měl problém sehnat bydlení, proto využil služeb azylového domu. Ještě když bydleli v azylovém domě, tak se mu podařilo sehnat podnájem. Za měsíc se stěhovali společně s Markétou a její malou dcerou (v azylovém domě se seznámili). Díky pobytu v azylovém domě měli nějaké oblečení a uspořené peníze. Teď jsou spokojení a Jiřík taky, začali jsme Nový život. Ze začátku ano se nového vztahu bál, ale Markéta si taky prošla

pěkným bahnem, shodli se, že si vzájemně mohou pomoci a jejich děti se měly rády. Teď jsou spolu skoro dva roky.

Otázka č. 3 Jak často k incidentu docházelo? Co mu předcházelo?

Milan:

Ze začátku se hádali asi dvakrát týdně, většinou poté co se vrátil z práce později než obvykle. Jana mu vyčítala, že se domů vracím pořád pozdě, podezřívala mne z nevěry. Díky tomu, že přestala chodit do práce, se dostali i do finančních potíží. Chtěl, aby zase začala pracovat, ale ona mu vždy řekla, že se na to necítí. Musel si najít ještě jednu práce, ale to bylo ještě horší, protože nebyl často doma. Měl výčitky svědomí, že ji nechávám doma samotnou, ale pokud chtěli peníze tak musel pracovat.

Po hádce byla milá, laskavá, ujišťovala ho, že jej miluje, ale že je smutná, proto jí musím pochopit. Když jí řekl, že jde ven tak z počátku chtěla, aby nikam nechodil a byl s ní doma. Milan toto bral jako, že je vše v pořádku, myslel si, že chce být s ním, většinou podlehl a doma zůstal. Pokud se přeci jen rozhodl, že půjdu ven s přáteli, tak mu říkala, že jí už nemá rád, že s ní nechce být, že se snaží, aby jim to klapalo a on pro to nic neděla. Asi dva týdny na to mu začala prohlížet mobil a emaily, dokonce mu smazala i pár kontaktu na kolegyně z práce. Když se jí zeptal, proč je smazala, tak mu odpověděla, že je nevěrný parchant a že takový starý dědek jako on by měl být zalezlý doma a raději se neukazovat. Pokud se nějak pokoušel slovně bránit, tak byla sprostá, předtím po něm hodila květináč a pak i sklenici.

Sklenice ho zasáhla do obličeje, musel na šití obočí. Jana se omlouvala, že to nechtěla, že jí to mrzí, před doktorem byla vzorná partnerka a on působil jako nemešlo. Když se ho doktor zeptal, jak se mu to stalo, cítil Milan dost trapně, řekl, že upadl v koupelně. Nechtěl přiznat, že mu to udělala partnerka. Sám nechápal, kde se to v Janě vzalo, byl v šoku. Říkal si, že tohle se nestalo, že se mu to zdá, protože Jana se nikdy za celá předchozí roky, co spolu byli, se nechovala nikterak násilně.

Pavel:

Žena s tchýní Pavla neustále zesměšňovaly. Jednou řekl manželce, že už toho mám dost a že chci, aby se Dana odstěhovala, Mirka na něj začala rvát, že sobecký parchant a že nechápe, co na něm kdy viděla, kdyby neměl tak velký plat tak by s ním už dávno nebyla.

Libor jí řekl, ať se nechová jako hysterka, což slyšela tchýně, která zrovna kouřila na balkoně, byla našťvaná, že si dovolil její dceři už po druhé odporovat tak mu o rameno típla cigaretu.

Mírka to komentovala, že to měla udělat už dřív, že by pak držel pusu zavřenou a rozmyslel si, než něco řekne.

Libor:

Partnerka byla většinou fyzicky agresivní po vínu. Čím více se Libor snažil ji nějak podpořit, tím to bylo horší. Často a ráda jej slovně ponižovala.

Otázka č. 4 Jak danou situaci řešil?

Milan:

Z počátku snažil uklidnit partnerku a pak si s ní v klidu promluvit. Milan pro klid partnerky omezil kontakt s přáteli. V práci o zranění lhal. Po odchodu od Jany neměl kam jít, tak bydlel na ubytovně, pak asi tři měsíce v azylovém domě, poté se mu podařilo sehnat podnájem.

Pavel:

Dokud na něj žena a tchýně útočily jen slovně, tak si říkal, že to kvůli dceři a možnosti být s ní a ovlivňovat její výchovu, vydrží. Po zjištění že jej partnerka opustila a odešla i s dcerou jí volal, že mu nemůže jen tak odvést Aničku, na to mu Mírka řekla, ať drží pusku nebo malou už neuvidí a že pokud ji chce vidět, bude si muset pořádně sáhnout do peněženky.

Libor:

Snažil se Lucky nevšímat a dělat co po něm chce. Nechtěl si připustit, že je něco špatně. Pořád si opakoval, že všechno bude v pořádku, že ji to přejde, ale jistý si tím nebyl. Ke konci zvažoval, že od ní i se synem odejde, ale nechtěl, aby Jiřík vyrůstal bez matky, taky se bál, že by mu ho mohla sebrat.

Otázka č. 5 Zda vyhledal nějakou pomoc (policie, lékař, linka důvěry)?

Milan:

Kvůli rozseklému obočí musel Milan vyhledat lékaře. Pak jsem z důvodu bydlení vyhledal služby azylového domu.

Pavel:

Nevyhledal pomoc, říkal si, že to vyřeší, že slovní urážky se dají zvládnout.

Po odchodu ženy i s dcerou se bál kontaktovat policii nebo úřad, ze strachu, že by se mu Mirka chtěla mstít a mohla by na to nejvíce doplatit Anička.

Libor:

Vyhledal služby azylového domu.

Otázka č. 6 Jaká je jejich situace nyní? Jak se nyní cítí?

Milan:

Po rozchodu mu bylo mizerně, teď je to lepší, ale ženy nechce nějakou dobu vidět. Bydlí v podnájmu. K přátelům nešel, protože jim nechtěl vysvětlovat, co se stalo a proč s tím nic nedělal, bylo mu trapně. Snaží se zapomenout, že nějaký vztah vůbec byl. Kdykoliv mu zavolají kamarádi, že se vyrazí někam za zábavou, tak se raději nějak vymluví a zůstane doma.

Pavel:

Manželka požádala o rozvod a o svěření Aničky do péče. Jelikož byt i auto bylo před svatbou Pavlovo, tak na nic z toho neměla Mirka nárok, jediné, co dostala, byla nová televize a postel, kterou koupili během manželství. Získala měsíční alimenty ve výši 2 300 tisíce korun. Dceru může Pavel vidat jednou za čtrnáct dní o víkendu. Asi za dva měsíce po rozvodu mu Mirka volala, že chce víc peněz. Pokud jí nebude dávat alespoň 4 000 tisíce korun tak malou nevidí. Pavel jí řekl, že na to nemá právo, že jí dá jen to, co řekl soud. Její reakcí bylo oznámení, že dokud jí ty peníze nedá tak malou nedostane, že se se s ním nebude párat. Jelikož Pavel nechtěl přijít o dceru tak jí ty peníze dává. Doufal, že už bude klid.

Kdykoliv byl s dcerou, tak se ho malá ptala, co znamená „kretén“, „debil“, ptal se jí, kde to vzala, říkala, že mu tak Mirka říká. Nejhorší pro něj je, když se ho dcera zeptá, proč jí nemá rád. Je mu mizerně, protože s tím nic nezmůže, když už jednou Aničku přesvědčí, že je pro něj to nejdůležitější a že jí miluje, vrací se zpět k mámě a babičce, které boj proti němu začnou znova. Jen doufá, že Anička nebude po nich, až vyroste.

Libor:

Ještě když bydleli v azylovém domě, tak se mu podařilo sehnat podnájem. Za měsíc se stěhovali společně s Markétou a její malou dcerou (v azylovém domě se seznámili). Díky pobytu v azylovém domě měli nějaké oblečení a uspořené peníze. Teď jsou spokojení a Jiřík taky, začali jsme Nový život. Ze začátku ano se nového vztahu bál, ale Markéta si taky prošla pěkným bahnem, shodli se, že si vzájemně mohou pomoci a jejich děti se měly rády. Teď jsou spolu skoro dva roky.

7.2. Interpretace výsledků rozhovorů se sociálními pracovníci azylového domu

Otázka č. 1 V jaké sociální skupině se dle sociální pracovnice vyskytuje nejvíce incidentů domácího násilí?

Dana: Nevyskytuje se ve speciální vrstvě, ale pravděpodobněji se domácí násilí odehrává v rodinách v určitém smyslu nefunkčních.

Klára: Obětí domácího násilí může být kdokliv, věk, pohlaví nebo společenské postavení není rozhodující.

Zdena: Může se vyskytovat v celé společnosti, jak v nižších tak ve vyšších vrstvách, u vyšší vrstvy se výsky domáciho násilí nepředpokládá.

Otázka č. 2 Jaké nejčastější důvody vedou k domácímu násilí?

Dana: Alkoholová závislost, špatná ekonomická situace spojená se ztrátou zaměstnání.

Klára: Komunikační problémy, problémy v původním rodinném prostředí agresora, vzory chování, které jej ovlivnily, s kterými se ztotožnil.

Zdena: Závislosti (alkohol, drogy, popřípadě na oběti samotné), změny v roli a postavení agresora ve společnosti (např. ztráta zaměstnání, nové rodičovské role).

Otázka č. 3 Jak se oběti domácího násilí snaží situaci řešit?

V této otázce jsou odpovědi respondentek téměř totožné.

Dana: Omlouvání partnera, odchod z domácnosti.

Klára: Omlouvání chování partnera, výmluvy, vinu za násilí svalují sami na sebe, snaha nevídat si partnera/ky dvojnásobná aktivita pro spokojenost agresora.

Zdena: Omlouvání partnera, vpasování se do role viníka, opuštění partnera ze strachu.

Otázka č. 4 Kdo bývá z pravidla pachatelem domácího násilí?

Na tuto otázku odpověděly respondenty schodně, že za pachatele domácího násilí je převážně považován muž, ale že i žena je schopna být aktrérkou tohoto násilí.

Otázka č. 5 Zda mají zkušenosti s mužem jako obětí domácího násilí?

V této otázce se respondenty rovněž schodly, všechny tři mají zkušenost s mužem v roli oběti domácího násilí.

Otázka č. 6 Jaké nejčastější důvody vedou oběti domácího násilí k vyhledání pomoci?

Na tuto otázku jsou odpovědi respondentek téměř totožné.

Dana: Strach o vlastní život, nebo o život dítěte.

Klára: Strach o vlastní život.

Zdena: Strach o vlastní život, nebo život dětí, snaha o zlepšení vztahu.

Otázka č. 7 Jaký typ domácího násilí volí ženy?

Dana: Manipulace, fyzické, ekonomické a emocionální násilí.

Klára: Psychické či citové vydírání, sexuální abstinence, ponižování partnera, manipulace.

Zdena: Nadávky, vulgarismy, citové vydírání, fyzické násilí, využití dětí k manipulaci.

Otázka č. 8 Do jaké míry jsou ženy jako pachatelky domácího násilí ochotny spolupracovat při řešení situace?

Dana: S některými je spolupráce jednoduchá, jsou i výjimky, ty svalují vinu na muže a za obět se považují ony.

Klára: Horší spolupráce, muže ponižují a zesměšňují, roli pachatelky si nepřipouští.

Zdena: Často si neuvědomují, že jsou pachatelky násilí, považují se za oběť.

Otázka č. 9 V čem je dle sociální pracovnice rozdíl v roli oběti muž – žena v rámci domácího násilí?

Dana: Muži se více stydí, mají snahu partnerku omlouvat, utěšovat, pro muže je snadnější odchod ze vztahu (mají vlastní kapitál, děti zůstávají převážně s matkou).

Klára: Rozdíl není nikterak velký, pro oba je to složitá situace, muži jsou více uzavřeni do sebe, také pocítují větší stud.

Zdena: Muži se více stydí, častěji mlčí, muži mají strach z nedůvěry popřípadě výsměchu, z důvodu narušení společnosti uznávaných rolí.

8. Diskuse

Shodujeme se s autory publikace Metodický rámec interdisciplinární spolupráce na místní úrovni při řešení případů domácího násilí¹⁰⁷, že se jedná o nejrozšířenější formu násilí ve světě, zároveň i nejméně kontrolovatelnou. S tímto se rovněž shoduje německý kriminolog H. J. Schneider, zároveň však tento názor doplňuje. Domácí násilí je dle něj nejvíce podceňováno v kontextu frekvence i závažnosti. Dle Metodického rámce je třeba spolupráce všech složek, které mohou případy domácího násilí zjišťovat a společně s dalšími složkami napříč obory situaci řešit. Spolupráce se netýká jen subjektů, kterým zákon výslovně ukládá povinnost výměny informací, ale také subjektů regionální a místní samosprávy, mezi tyto subjekty řadíme: zdravotnická zařízení, azylové domy, krizové linky, krizová centra apod. Dále spolupráce se soukromými subjekty a nestátními organizacemi, ale také orgány státní správy jako jsou soudy, probační a mediační služby a státní zdravotnická zařízení.

Autoři publikace Právo proti domácímu násilí¹⁰⁸ uvádí, že pokud jde o ukončení násilí v rodině, je největším příkázáním tzv. strategie vměšování se, protože pasivita napomáhá pachateli a oběti nesvědčí.

Dle Matouška¹⁰⁹ existují ve společnosti pověry, týkající se domácího násilí, řadíme sem např. přesvědčení o tom, že násilí v rodině je záležitostí soukromou, že si o násilí oběť koleduje apod., přičemž právě tyto pověry jsou největší překážkou poznání a uznání domácího násilí jako závažného společenského problému.

Hovoříme-li o příčinách domácího násilí, dochází k němu dle odborníků¹¹⁰ zpravidla z důvodu přílišné intenzity emocí mezi blízkými osobami. Averze a konflikty, propukají v domácnosti, zejména z důvodu hlubších emocí, které zde mají své místo. Tyto emoce zpravidla vedou k intenzivněji prožívaným stavům než u problémů vyskytujících se v méně intimních typech sociálních skupin. Svou roli zde hraje také přežívání různých stereotypů v rodinách, jako jsou mýty, tabu a nedotknutelnost soukromí.

Pokud dle autorů publikace Domácí násilí. Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám¹¹¹, hovoříme o pachateli domácího násilí, tak se jedná o člověka, který své emoce nedokáže vhodným způsobem odreagovat, silou vůle potlačuje nutkání k agresivní reakci. Dlouhou dobu se mu daří své jednání kontrolovat,

---

¹⁰⁷ (Šedivá, Marie, a další. 2007. *Metodický rámec interdisciplinární spolupráce na místní úrovni při řešení případů domácího násilí*. místo neznámé : Bílý kruh bezpečí, 2007)

¹⁰⁸ (Králičková, Zdeňka, a další. 2011. *Právo proti domácímu násilí*. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, 2011)

¹⁰⁹ (Matoušek, Oldřich, Kodymová, Pavla a Koláčková, Jana. 2010. *Sociální práce v praxi*. Praha : Portál, 2010)

¹¹⁰ (Králičková, Zdeňka, a další. 2011. *Právo proti domácímu násilí*. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, 2011)

¹¹¹ (Bednářová, Zdeňka, a další. 2006. *Domácí násilí. Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha : Acorus 2006 str. 15)

rovněž v sobě dusí zášť vůči okolí. Po určité době díky těmto nahromaděným emocím agresor vybuchne, díky tomu je agrese neočekávaná, náhlá a velmi silná, což oběť ochromí a zaskočí.

Domácí násilí, páchané na mužích dle doc. PhDr. Ludmila Čírtková, CSc.¹¹² dosud představuje okrajové téma jak ve výzkumu, tak ve společenské reflexi. Zatímco domácí násilí na ženách si v průběhu posledních 40 let postupně vybojovalo status závažného sociálního problému, tak domácí násilí páchané na mužích nezískalo srovnatelnou pozornost. Dle autorky syndromu bitého manžela S. Steinmetzové jsou důvody pro tento stav převážně v tom, že média i odborníci setrvávají vůči tématu domácí násilí na mužích ve stavu selektivní nepozornosti. Dále domácí násilí na ženách je viditelnější, protože při něm dochází k závažnějším fyzickým následkům než v případech týraných mužů. Muži také více než ženy popírají roli oběti právě u viktimizace domácím násilím. Nejde jen o účelové popírání fyzických útoků partnerky, vedle vědomého skrývání či utajování násilí, které se odehrává doma, se u mužských obětí nápadně často setkáváme s tím, že muži se nepovažují za oběti domácího násilí. Týraný muž sám sebe dlouho nevnímá jako osobu ohroženou domácím násilím. V důsledku informací, které nesdělí, není označen za oběť, popř. poškozeného. V souvislosti s muži v roli obětí domácího násilí, mluví odborníci o fenoménu dvojích zavřených dveří. První dveře reprezentují bariéry společné všem obětem domácího násilí, druhé dveře představují specifické obavy týraných mužů ze zveřejnění jejich osudu. To znamená, že zločin zůstane utajen před justicí i před výzkumníky. Mezi nejčastější důvody, proč muži jako oběti neoznamují domácí násilí, řadíme: Nedefinují se jako oběť. Chování partnerky nehodnotí jako trestný čin. Zažívají stud, neboť vnímají svůj problém jako „okrajový fenomén“. Často váhají kontaktovat policii, protože se obávají nedůvěry a ze strachu, že stíhání budou oni. Mají také strach, že stigmatizaci v očích veřejnosti a okolí.

Pokud hovoříme o vlivech způsobující domácí násilí, tak mezi ně dle Bednářové¹¹³ řadíme: vliv nemoci, negativní životní události, ale také jiné nepříznivé okolnosti, které násilí v partnerském vztahu startují. Partner nemusí být primární agresivní, ale vlivem těchto situací se mění. Negativní změna pak může být způsobena např. stresem při ztrátě zaměstnání nebo vysokými dluhy. Dochází ke ztrátě schopností, řešit problémy společensky přijatelným způsobem. Agrese vůči druhému, může být způsobena neschopností sebeovládání, ale také použita jako náhradní řešení stresové situace, jako určitá kompenzace nebo jako náhrada za uspokojení potřeb.

---

¹¹² (Bílý kruh bezpečí [Online] [Citace: 4. březen 2017.] <http://www.domacinasili.cz/ohrozene-osoby/muzi-jako-obeti-domaciho-nasili/>.)

¹¹³ (Bednářová, Zdeňka, a další. 2006. *Domácí násilí. Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha : Acorus 2006 2006 str. 25)

Dle autorů publikace *Sociální patologie*¹¹⁴ může být rodina sama o osobě zátěží, ale také zdrojem vzniku a rozvojem různých psychických problémů. Může dojít k vážnému narušení psychosociálního vývoje a fungování všech členů rodiny. Pokud hovoříme o nejzávažnějších problémech, můžeme je souhrnně označit jako poruchy rodičovské role, řadíme sem: problémy dysfunkci až afunkci rodiny. Dále problémy anomálních osobností rodičů, kdy nemohou, nechtějí nebo neumějí z různých důvodů správně pečovat o dítě. Problémy úplnosti rodiny, náhradní rodiče, náhradní výchova, také sem patří problematika týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte.

---

¹¹⁴ (Fischer, Slavomil a Škoda, Jiří. 2009. *Sociální patologie*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2009 str. 140)

Závěr

Ve své diplomové práci jsem se zabývala domácím násilím páchaným na mužích, kdy pachatelkou byla žena a ohroženou osobou muž.

Cílem práce bylo vyhotovit kvalitativní výzkumu, pomocí narativní analýzy, zachytit jejich životní příběh a současnou životní situaci. První otázka byla zaměřena na rodinná či partnerská situace před incidentem, zda se partnerka, popřípadě manželka projevovala agresivně ze začátku vztahu. Dále mne zajímalo, jak se k nim partnerky chovaly, co dělaly a jak se u toho muži cítili. Také jsem se mužů ptala, jak často k incidentu docházelo, co mu předcházelo. Zajímalo mne, jak danou situaci řešili, zda vyhledali pomoc. Poslední otázka se týkala jejich nynější situace, a jak se nyní cítí.

Cílem rozhovoru se sociálními pracovníci bylo zjistit jejich pohled na problematiku domácího násilí. Pomocí otázek: v jaké sociální skupině se dle nich odehrává domácí násilí, jaké nejčastější důvody vedou k tomuto násilí, jak se oběti násilí snaží situaci řešit, kdo z pravidla bývá pachatelem domácího násilí, zda ony samy mají zkušenosti s muži jako oběti domácího násilí, jaké nejčastější důvody vedou oběť k vyhledání pomoci, jaký typ domácího násilí volí ženy, do jaké míry jsou ženy jako pachatelky domácího násilí ochotny spolupracovat při řešení situace, v čem je dle sociálních pracovníků rozdíl v roli oběti muž – žena v rámci domácího násilí.

Ženy jsou společností vnímané jako slabší pohlaví, co by ani mouše neublížily, proto jsou odedávna považovány ve většině případů domácího násilí za její oběť a mužům tak byla určena úloha pachatele. Ve skutečnosti tomu tak není. I žena se dokáže role pachatelky domácího násilí zhostit. Oproti mužům používají daleko více manipulace a citového vydírání, ale ani fyzické násilí nebo ponižování jim není nikterak cizí. Jelikož se muži daleko více stydí a nepřipouští si, že by byli obětí násilného jednání ze strany partnerky, tak je jejich situace a děj událostí před veřejností utajován. Ale ne jen stud a neochota si situaci připustit brání mužům v oznámení napadení, roli zde hraje i strach z nedůvěry či výsměchu ze strany příslušných orgánů.

Literatura

- BEDNÁŘOVÁ, Z., a další. 2006. *Domácí násilí. Zkušenosti z poskytování sociální a terapeutické pomoci ohroženým osobám*. Praha : Acorus, 2006. ISBN 978-80-254-5422-0.
- BURIÁNEK, J., PIKÁLKOVÁ S., PODANÁ, Z. 2014. *Násilí na mužích. Sonda do zákoutí partnerských vztahů*. Praha : Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, 2014.
- CONWAYOVÉ, H. L. 2007. *Domácí násilí. Příručka pro současně i potencionální oběti*. 2007. ISBN 978-80-00-01550-7.
- ČÍRTKOVÁ, L., VITOUŠOVÁ, P. 2007. *Pomoc obětem a svědkům trestných činů*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2007. ISBN 978-80-247-2014-2.
- ČÍRTKOVÁ, L.. 2008. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2008. ISBN 978-80-247-2207-8.
- FISCHER, S., ŠKODA, J. 2009. *Sociální patologie*. Praha : Grada Publishing, a.s., 2009. ISBN 978-80-247-2781-3.
- HAJNÁ, M. 2015. *Forma sociální pomoci v azylovém domě pro matky s dětmi*. Praha : autor neznámý, 2015.
- HENDL, J. 2012. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha : Portál, 2012. ISBN 978-80-262-0219-6.
- HIRIGOYEN, M.F. 2002. *Psychické násilí v rodině a zaměstnání*. Praha : Academia, nakladatelství věd ČR, 2002. ISBN 80-200-0994-9.
- KOZLOVÁ, L. 2005. *Sociální služby*. Praha : Triton, 2005. 80-7254-662-7.
- KRÁLÍČKOVÁ, Z. a další. 2011. *Právo proti domácímu násilí*. Praha : Nakladatelství C. H. Beck, 2011. ISBN 978-80-7400-381-3.
- LEVICKÁ, J. a další. 2004. *Sociální práce s rodinou*. Trnava : autor neznámý, 2004. ISBN 80-89074-93-6.
- MARVÁNOVÁ-VARGOVÁ, B., POKORNÁ, D., TOUFAROVÁ, M. 2008. *Partnerské násilí*. Praha : Linde nakladatelství s.r.o., 2008. ISBN 978-80-86131-76-4.
- MATOUŠEK, O. 2008. *Slovník sociální práce*. Praha : Portál, 2008. ISBN. 978-80-7367-368-0.
- MATOUŠEK, O., KODYMOVÁ, P., KOLÁČKOVÁ, J. 2010. *Sociální práce v praxi*. Praha : Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-818-0.
- MIOVSKÝ, M. 2006. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha : Grada Publishing, a.s. 2006 ISBN 978-80-262-0982-9.
- NAZARE-AGA, I. 2014. *Láska a manipulace*. Praha : Portál, 2014. ISBN 978-80-262-0682-8.

ŠEDIVÁ, M., a další. 2007. *Metodický rámec interdisciplinární spolupráce na místní úrovni při řešení případů domácího násilí*. místo neznámé : Bílý kruh bezpečí, 2007. ISBN 978-80-293-9449-0.

ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N. 2011. *Domácí násilí: kontext, dynamika, intervence*. Praha : Portál, 2011. ISBN 978-80-7367-690-2.

ŠPATENKOVÁ, N. a další. 2004. *Krizová intervence v praxi*. Praha : Grada Publishing, a.s, 2004. ISBN 80-247-0586-9.

VOŇKOVÁ, J., SPOUSTOVÁ, I. 2008. *Domácí násilí v českém právu z pohledu žen*. Praha : proFem, o.p.s., 2008. ISBN 978-80-903626-7-3.

VOŇKOVÁ, J. 2012. *Vaše právo - první právní pomoc ženám, obětem domácího násilí*. Praha : autor neznámý, 2012. ISBN 978-80-904564-0-2.

Internetové zdroje:

Acorus,z.ú. [Online] [Citace: 15. listopad 2016.] Dostupné z:<http://www.acorus.cz/cz/domaci-nasili/intervencni-centra.html>

Bílý kruh bezpečí. [Online] [Citace: 4. říjen 2016.] Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz>.

Bílý kruh bezpečí. [Online] [Citace: 5. březen 2017.] Dostupné z: www.domacinasili.cz/aktuality/n208-mlceni-boli-novy-projekt-proti-domacimu-nasili/.

Bílý kruh bezpečí. [Online] [Citace: 4. březen 2017.] Dostupné z: <http://www.domacinasili.cz/ohrozene-osoby/muzi-jako-obeti-domaciho-nasili/>.

Dona linka - Pomoc obětem domácího násilí. [Online] [Citace: 11. listopad 2016.] Dostupné z: www.donalinka.cz.

Cyklus domácího násilí. [Online] [Citace: 3. březen 2017.] Dostupné z: www.google.cz

Duluthský model agresivity a násilí. [Online] [Citace: 3. duben 2017.] Dostupné z: www.google.cz

BÍLÁ STUŽKA Česká republika [Online] [Citace: 5. březen 2017.] Dostupné z: <http://www.muziprotinasili.cz/>.

Asociace pracovníků intervenčních center. [Online] [Citace: 10. březen 2017.] Dostupné z: http://www.domaci-nasili.cz/?page_id=255.

Policejní prezidium České republiky. [Online] [Citace: 4. prosinec 2016.] Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/zverejnene-informace-2016-domaci-nasili.aspx>

Policejní prezidium České republiky. [Online] [Citace: 4. prosinec 2016.] Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/vykazani-je-ucinnou-pomoci-obetem-domaciho-nasili.aspx>

ProFem. [Online] [Citace: 2. listopad 2016.] Dostupné z: www.profem.cz.

Rosa. [Online] [Citace: 9. říjen 2016.] Dostupné z: <http://rosa-os.cz/informace-pro-zeny/co-je-domaci-nasili/>

Sdružení azylových domů v ČR, o.s. [Online] [Citace: 13. únor 2017.] Dostupné z: www.azylovedomy.cz.

ŠEVČÍK, D. [Online] [Citace: 21. prosinec 2016.] Dostupné z: www.domacinasili.cz/Download/cinnost%20intervencnich%20center.doc.

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. [Online] [Citace: 16. prosinec 2016.] dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>.

Zákon č.89/2012 Sb. Občanský zákoník [Online] [Citace: 14. listopad 2016.] www.zakonyprolidi.cz.)

Zákona 108/2006 Sb., o sociálních službách. [Online] [Citace: 13 prosinec 2016.] Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

Summary

Theoretical part of my dissertation is separated into four chapters. Attention is pay to problematics of domestic violence, men as victims of domestic violence, description of a social work with the victim of domestic violence. The end of the dissertation is focused on options how to help those people who are threatened by domestic violence.

The aim of the empirical part was to introduced the domestic violence committed against men on the specific cases. With the qualitative research of semi-structured interviews were made output files. As the aim of the dissertation was to catch and describe the life story of men who suffered by domestic violence, but also their current life situation, I chose to use a narrative approach as a method of data analysis.

My first research question was focused on how the family or partner situation was before the incident, if the partner or wife was being aggressive also in the beginning of their relationship. Then how was the attitude and behavior of their wives or partners towards them and how the victims felt. How often were incidents happening and what was happening before the incidents.

The aim of the interviews with the social workers was to find out their attitude towards the problematics of the domestic violence. Then to find out following informations according to their opinion such as: In what type of social class is domestic violence mostly happening, what kind of reasons are mostly tending to this type of violence, how are the victims trying to get a help in their situations, who is mostly being the offender, if they have any experiences with men who suffered by domestic violence, what are the most common reasons why the vicitims reach out to help, what is the most prefered type of domestic violence where the offenders are women, how much are women as offenders open to corporate in finding solution to solve the problematic case and where is the difference in role of victim of domestic violence between men as the victims and women as the victims.

Přílohy

Příloha A

Informovaný souhlas

Pro účel Diplomové práce na téma Muž jako oběť domácího násilí.

Výzkum bude proveden v rozmezí měsíců leden – březen 2017.

Vážený pane,

obracím se na Vás s žádostí o spolupráci na výzkumném projektu.

Výzkum je uskutečněn formou rozhovoru v době cca 30-45 minut. Samostatně sdělíte svůj životní příběh.

Celý rozhovor se bude nahrávat na diktafon, záznam z rozhovoru po přepsání vymažu, v přepisu změní všechny vaše osobní údaje a jméno, bude tak zcela anonymní.

Podepište prosím dokument, pokud s účastí na výzkumu a s níže uvedeným prohlášením souhlasíte.

Prohlášení

Prohlašuji, že souhlasím s účastí na výzkumu. Byl jsem informována o účelu výzkumu a celkovém postupu při jeho uskutečnění. Souhlasím s anonymním použitím a publikací všech mých osobních údajů a odpovědí.

Byl jsem informován, že mohu od spolupráce kdykoliv odstoupit nebo na otázky neodpovídat.

Tento informovaný souhlas je vyhotoven ve dvou kopiích, z nichž jednu obdrží účastník, druhou řešitel výzkumu.

Jméno, příjmení a podpis účastníka: _____

V _____ dne: _____

Jméno, příjmení a podpis řešitele projektu: _____

V _____ dne: _____

Příloha B

Informovaný souhlas

Pro účel Diplomové práce na téma Muž jako oběť domácího násilí.

Výzkum bude proveden v rozmezí měsíců leden – březen 2017.

Vážená paní,

obracím se na Vás s žádostí o spolupráci na výzkumném projektu.

Výzkum je uskutečněn formou rozhovoru v době cca 30-45 minut.

Cílem výzkumu je zachytit Váš náhled na problematiku domácího násilí.

Celý rozhovor se bude nahrávat na diktafon, záznam z rozhovoru po přepsání vymažu, v přepisu změní všechny vaše osobní údaje a jméno, bude tak zcela anonymní.

Podepište prosím dokument, pokud s účastí na výzkumu a s níže uvedeným prohlášením souhlasíte.

Prohlášení

Prohlašuji, že souhlasím s účastí na výzkumu. Byl/a jsem informována o účelu výzkumu a celkovém postupu při jeho uskutečnění. Souhlasím s anonymním použitím a publikací všech mých osobních údajů a odpovědí.

Byl/a jsem informován, že mohu od spolupráce kdykoliv odstoupit nebo na otázky neodpovídat.

Tento informovaný souhlas je vyhotoven ve dvou kopiích, z nichž jednu obdrží účastník, druhou řešitel výzkumu.

Jméno, příjmení a podpis účastníka: _____

V _____ dne: _____

Jméno, příjmení a podpis řešitele projektu: _____

V _____ dne: _____